

Monitor Sociaal 2021

Dordrecht

START

Klik op
START

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid

Inhoudsopgave

Klik op de
icoontjes en
ga direct
naar...

Samenvatting

Eigen
kracht

Sociaal
netwerk

Bijlagen

Mantelzorg

Vrijwillige
inzet

Terug naar
inhoudsopgave

Inleiding

Participatie

Effect van
Corona

Over ons

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de vierde editie van de Monitor Sociaal, een grootschalig vragenlijstonderzoek over de ervaringen van inwoners uit Dordrecht op allerlei sociale onderwerpen. Bijvoorbeeld: Kunnen inwoners de dingen doen die zij willen, zijn zij lid van een vereniging en hoeveel inwoners bieden mantelzorg? De vragenlijst is ingevuld in april en mei 2021. Alle cijfers uit de Monitor Sociaal zijn gebaseerd op zelfrapportage. Het gaat om de beleving van de inwoners van 18 jaar en ouder. Voor registratiecijfers verwijzen we graag naar andere bronnen.

De Monitor Sociaal is uitgevoerd in alle zeven Drechtsteden gemeenten. Op verzoek van de gemeenten hebben we voor elke gemeente een eigen rapportage gemaakt, zodat de focus op de eigen gemeente ligt. In deze rapportage leest u de stand van zaken en de ontwikkelingen in de tijd voor Dordrecht als geheel én per wijk. Waar relevant vergelijken we met landelijke cijfers of trends.

Decentralisaties van Rijk naar gemeenten

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet traden op 1 januari 2015 in werking. Deze wetgeving betekende een forse uitbreiding van de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van de ondersteuning van mensen met een beperking, de hulp aan jeugdigen en ouders en de begeleiding van mensen met een arbeidsbeperking of afstand tot de arbeidsmarkt. De decentralisatie van taken ging gepaard met doelen en beleidsuitgangspunten. Inwoners moeten de zorg krijgen die zij nodig hebben wanneer de eigen kracht en het eigen sociaal netwerk niet voldoende toereikend zijn. Daarom zullen wij – net als in 2017 – aandacht besteden aan de ervaringen van inwoners met zorg en zorgvoorzieningen in hun gemeente mede in het licht van de decentralisaties. Een belangrijk uitgangspunt bij de drie decentralisaties is: *'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'*.

Ontwikkelingen & Coronapandemie

Naast de drie decentralisaties zien we de afgelopen jaren verschillende andere maatschappelijke trends, zoals het langer thuis wonen, van curatieve naar preventieve zorg en de vergaande digitalisering. Ook speelt de coronapandemie een rol. De pandemie begon in Nederland in februari 2020 en vanaf maart zijn maatregelen genomen tegen de verspreiding van het virus. Tussen april en mei 2021, de periode waarin het onderzoek is uitgevoerd, waren opnieuw verschillende maatregelen van kracht om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Bijvoorbeeld de avondklok, een beperking van winkelopeningstijden en een verbod op samenkomsten en andere bijeenkomsten.

Inleiding

Uit cijfers van het centraal planbureau (CPB) blijkt dat de consumptie door huishoudens, export van goederen en investeringen enorm zijn gekrompen. Inmiddels trekt de economie weer aan en hebben meer mensen een baan en er zijn minder werklozen. Ook al deze ontwikkelingen zijn van invloed op de onderwerpen die in deze Monitor Sociaal aan bod komen. Waar nodig duiden we bepaalde significante ontwikkelingen op basis van de coronapandemie.

Demografische ontwikkelingen in de Drechtsteden

De resultaten uit deze Monitor Sociaal en de ontwikkelingen ten opzichte van eerdere metingen kunnen we niet los zien van de bevolkingsamenstelling in Dordrecht en veranderingen hierin. We schetsen hier daarom kort de demografische situatie en ontwikkelingen in Dordrecht.

Op 1 januari 2021 telde Dordrecht 119.119 inwoners. De leeftijdsgroep 0 t/m 19 jaar is goed voor 21,1% van de bevolking, 59,4% is tussen de 20 en 65 jaar oud en 19,5% is 65 jaar of ouder. Het aandeel 65+-ers neemt langzaam toe; in 2017 was dit 18,2%. De verdeling over deze leeftijdsgroepen is nagenoeg gelijk aan die voor Nederland als geheel.¹ Het aandeel 20-65 jarigen in Nederland als geheel is 0,5% lager (59%) en het aandeel 65 +-ers 0,5% hoger dan in Dordrecht (20%).

Ten opzichte van 2017 is de bevolking in Dordrecht gegroeid met 0,35%. De Nederlandse bevolking groeide in deze periode met 2,3%. De bevolking groeide met name door een positief migratiesaldo (meer vestiging dan vertrek van inwoners) al is er ook natuurlijke aanwas met meer geboorten dan sterfgevallen ieder jaar. De meest recente Primos prognose (2021) voorspelt dat de bevolking de komende jaren flink zal groeien. Het aandeel 65-plussers neemt toe tot naar verwachting 25% in 2040.

Leeswijzer

Deze rapportage is een doorklikbaar pdf-bestand. Op pagina 2 kunt u aanklikken welk onderwerp u wilt bekijken. Ook op andere plekken staan links waarmee u snel uitkomt bij de onderwerpen die u zoekt. Zo is elke pagina op zichzelf te lezen.

In de grafieken en tabellen staat aangegeven waar er sprake is van een noemenswaardig (= statistisch significant) verschil of ontwikkeling.

Een uitgebreide methodologische verantwoording vindt u in de bijlage. De belangrijkste cijfers per gemeente hebben we opgenomen in het tabellenboek in de bijlage (daar kunt u Dordrecht met de andere zes Drechtstedengemeenten vergelijken).

1: CBS

Samenvatting

Samenvatting

Eigen kracht

- **Mate van eigen kracht:** De meeste inwoners van Dordrecht beschikken over gemiddeld of veel eigen kracht. De groep met weinig eigen kracht omvat 5% en is hiermee gelijk aan vier jaar terug. Opleidingsniveau is de belangrijkste bepaler voor de mate van eigen kracht: hoe hoger de opleiding, hoe meer eigen kracht. Ook ervaren gezondheid, het al dan niet hebben van werk/studie en leeftijd hebben invloed.
- **Begrijpen brieven, formulieren en internet:** In het contact met officiële instanties heeft één op de zeven Dordtenaren (14%) vaak of altijd moeite met het via internet regelen van zaken. Daarnaast heeft 6% vaak of altijd moeite met het begrijpen van brieven en 7% met het invullen van formulieren; deze groep is nu iets kleiner dan in 2017 (9%).
- **Omgaan met problemen:** Zo'n 7% van de Dordtenaren kan lastig of niet omgaan met onverwachte problemen. De meerderheid van de inwoners kan zijn of haar problemen zelf of met behulp van het eigen netwerk oplossen (94%). Hiermee komt het probleemoplossend vermogen overeen met 2017.
- **Financiële zelfredzaamheid:** De financiële huishoudenssituatie van Dordtenaren is verbeterd ten opzichte van vier jaar geleden. Meer inwoners kunnen maandelijks veel geld overhouden (van 20% naar 27%) en de groep financieel kwetsbare inwoners is juist afgenomen (van 13% naar 9%).
- **Weg vinden naar professionele hulp:** Veel inwoners weten, indien nodig, de weg te vinden naar professionele hulp. Het meest bekend is men met het vinden van hulp bij psychische problemen (76%), het vinden van werk (72%) en lichamelijke beperkingen (70%). Het minst bekend zijn instanties voor hulp bij mantelzorgondersteuning (49%) en eenzaamheid (50%). Ten opzichte van vier jaar terug is de bekendheid gestegen voor mantelzorgondersteuning, echtscheiding en opvoedondersteuning.

Sociaal netwerk

- **Aantal sociale contacten:** Een derde van de inwoners van Dordrecht had, naar eigen zeggen, in het afgelopen jaar voldoende sociale contacten. Dit is een groot verschil met 2017, toen bijna driekwart aangaf genoeg contacten te hebben. Het aandeel inwoners met onvoldoende sociale contacten is gegroeid van 9% in 2017 naar 30% in 2021. Zeer waarschijnlijk is dit een effect van de coronamaatregelen, waarbij mensen werd gevraagd hun sociale contacten te beperken.
- **Sociaal isolement:** Ook het aandeel inwoners dat (enigszins) sociaal geïsoleerd is, is toegenomen. In 2021 wordt 22% gekenmerkt als (enigszins) sociaal geïsoleerd, in 2017 was dit nog 19%.
- **Hulp van anderen:** Veel inwoners kunnen terugvallen op hun sociaal netwerk als het gaat om hulp op verschillende gebieden.
- **Relaties:** Twee derde van de inwoners van 18 jaar en ouder heeft een relatie. Zij beoordelen hun relatie gemiddeld met een 8,4.
- **Ouderschap:** De meeste ouders met één of meer minderjarige kinderen zijn samen met de vader of moeder van hun kind(eren). Zij zijn over het algemeen tevreden over hun gezamenlijk ouderschap en geven hiervoor een 8,2. Eén op de vijf ouders is gescheiden van de vader of moeder van hun kind(eren). Zij beoordelen het gedeeld ouderschap met hun ex-partner met een 6,2 duidelijk minder goed.

Samenvatting

Mantelzorg

- **Aandeel mantelzorgers:** Eén op de vijf inwoners van Dordrecht (22%) verleent mantelzorg aan een naaste (minimaal 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden). Dit is vergelijkbaar met 2017 en 2019. Ook de tijd die zij besteden aan de zorg is vergelijkbaar, enkel de groep die 8-20 uur per week zorgt is kleiner geworden ten opzichte van twee jaar geleden.
- **Soort mantelzorg:** De meeste mantelzorgers verlenen gezelschap en emotionele steun (64%). Ook ondersteunen veel mantelzorgers in het huishouden (54%) of nemen regeltaken op zich (51%).
- **Hulp van anderen:** Zes op de tien mantelzorgers krijgen hulp van anderen. Vier op de tien mantelzorgers staan er dus alleen voor, wat gelijk is aan voorgaande metingen.
- **Overbelasting:** Meer mantelzorgers kunnen hun mantelzorgtaken goed combineren met hun eigen dagelijkse activiteiten. Dit aandeel is gegroeid van 54% in 2017 naar 69% in 2021. Naar eigen zeggen is 3% overbelast geraakt, wat vergelijkbaar is met 2017.
- **Bekendheid mantelzorgondersteuning:** De bekendheid met de verschillende vormen van mantelzorgondersteuning loopt uiteen. Respijtzorg, de dag van de mantelzorg en de Stichting Helpende Handen zijn bekend bij zo'n zes op de tien mantelzorgers en genieten hiermee de grootste bekendheid. De mantelzorgparkeerregeling (27%), de cursus 'Zorg de baas' (26%) en www.helpmijzorgen.nl (21%) zijn het minst bekend.
- **Gebruik mantelzorgondersteuning:** Eén op de tien mantelzorgers zegt gebruik te maken van mantelzorgondersteuning. Dit is niet anders dan in 2017 en 2019. De meeste mantelzorgers hebben geen behoefte aan (meer) ondersteuning. Zij redden het nog prima zonder ondersteuning / met de huidige ondersteuning die zij gebruiken of zeggen zich geen mantelzorger te voelen. Degenen die wel meer ondersteuning zouden willen, wensen onder andere meer informatie over de huidige mogelijkheden.

Vrijwillige inzet

- **Vrijwilligers:** Een kwart van de inwoners heeft in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan. Dit is minder dan in 2017, toen 34% aangaf zich vrijwillig te hebben ingezet. Waarschijnlijk spelen de beperkingen tijdens de coronacrisis hier een rol.
- **Soort vrijwilligerswerk:** De meeste vrijwilligers zijn actief bij een godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie of een sportvereniging.
- **Actief in de buurt:** Eén op de tien inwoners is in de afgelopen 12 maanden vrijwillig actief geweest in de eigen buurt. Ook dit is minder dan in 2017 (toen 13%).
- **Soort activiteiten:** De meeste actieven zetten zich in door buurtbewoners te helpen of de buurt schoon te houden/het groen bij te houden.

Samenvatting

Participatie

- **Mate van participatie:** De meeste inwoners van Dordrecht hebben een hoge (30%) of gemiddelde (57%) score op de index Participatie. Eén op de acht Dordtenaren heeft een lage score. Vergeleken met 2017 is de groep met een hoge score een stuk kleiner en zijn er meer inwoners met een gemiddelde of lage score. Ervaren gezondheid is de belangrijkste bepaler voor de mate van participatie. Hoe beter de ervaren gezondheid, hoe meer men participeert. Ook opleidingsniveau en leeftijd hebben hier invloed op.
- **Lidmaatschap vereniging of organisatie:** Driekwart van de Dordtenaren is lid van een vereniging of organisatie. Dit is gelijk aan 2017. Lidmaatschap van een sportvereniging of andere sportaanbieder, van een bibliotheek en van een kerk/moskee worden het vaakst genoemd.
- **Activiteiten doen:** Inwoners hebben in de afgelopen 12 maanden minder vaak activiteiten binnen verenigingsverband gedaan. Slechts 20% deed dit (heel) vaak, tegenover 44% in 2017. De groep '(bijna) nooit' is gegroeid van 29% naar 56%. De invloed van de coronamaatregelen is hier duidelijk zichtbaar. Ook zijn er iets minder inwoners die samen met anderen activiteiten buiten verenigingsverband ondernemen. Het verschil met vier jaar geleden is hier echter minder groot.
- **Sportfrequentie:** Vergeleken met vier jaar terug is het aandeel inwoners dat in de afgelopen 12 maanden aan sport heeft gedaan, gedaald van 56% naar 51%.

Effect van de Coronacrisis

- **Invloed van de coronacrisis op werk:** Ruim de helft van de Dordtenaren in de werkzame leeftijd behield zijn of haar werk in de coronacrisis. Slechts 5% raakte het werk kwijt.
- **Financieel:** Voor de meeste werkzame inwoners bleef de financiële situatie onveranderd in die periode (77%), één op de zes ging er op achteruit en een kleine groep van 7% ging er op vooruit.
- **Vrijwilligerswerk:** Voor acht op de tien Dordtenaren veranderde hun inzet voor vrijwilligerswerk niet, 16% ging minder vrijwilligerswerk doen tijdens de coronacrisis en 5% deed juist meer dan daarvoor.
- **Aandacht voor anderen:** De helft van de inwoners gaf extra aandacht aan familie, vrienden of burens tijdens de coronacrisis.
- **Sociale contacten:** Het aantal contacten nam af sinds de vorige meting zagen we al hiervoor. Drie van elke vier inwoners vonden het moeilijk dat ze minder konden afspreken met familie en vrienden door de coronamaatregelen. Een bijna even grote groep miste familie en vrienden om zich heen en een kwart gaf aan dat de kwaliteit van de contacten daar onder leed.
- **Eenzaamheid:** Vier op de tien inwoners voelden zich soms eenzaam in de afgelopen 12 maanden, nog eens 12% voelde zich vaak of altijd eenzaam. Voor 41% geldt dat zij zich vaker eenzaam voelden door de coronacrisis. Met name jongeren tussen de 18 en 34 jaar waren vaker eenzaam (55%).

Eigen kracht

Eigen kracht

Inleiding

Eigen kracht van bewoners wordt steeds belangrijker. Natuurlijk zijn er algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen, maar ook vanuit daar wordt ingezet op zoveel mogelijk eigen kracht. Het begrip eigen kracht kan op verschillende manieren worden ingevuld. De kern van eigen kracht ligt bij het 'zelf kunnen'. In dit onderzoek definiëren we eigen kracht als:

"de mate waarin iemand over middelen en capaciteiten beschikt om zich te redden in de samenleving. In hoeverre is men in staat om zelfstandig zijn of haar leven te leiden en om problemen op te lossen?"

De door ons samengestelde indexscore 'Eigen Kracht' geeft in één oogopslag een beeld van de eigen kracht van de Dordtenaren. Daarna gaan we meer in detail in op enkele aspecten van eigen kracht.

Inhoudsopgave:

- [Indexscore Eigen Kracht](#)
- [Ervaren belemmeringen door beperking of ziekte](#)
- [Zelfstandig zaken kunnen regelen met instanties](#)
- [Probleemoplossend vermogen](#)
- [Financiële zelfredzaamheid](#)
- [Bekendheid met voorzieningen voor hulpverlening](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

Eigen kracht

1.1 Index Eigen Kracht

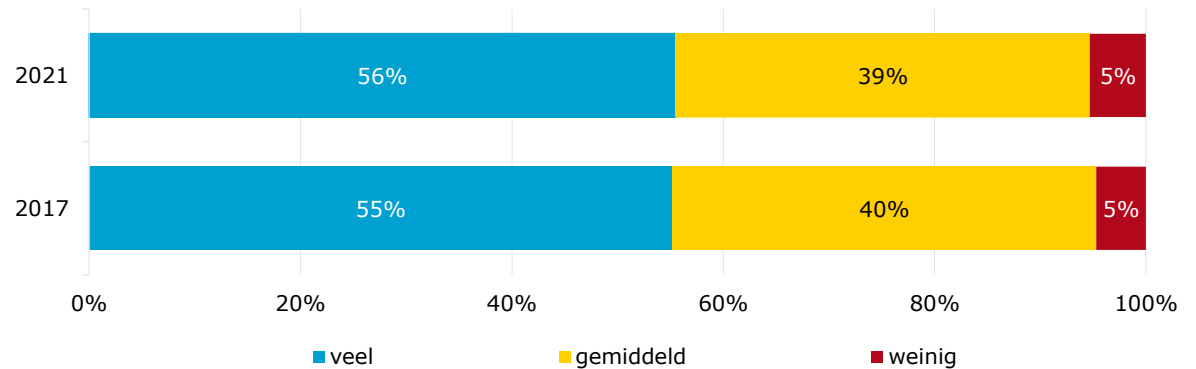
Indexscore Eigen Kracht

In figuur 1.1 is te zien dat de meeste inwoners van Dordrecht gemiddeld of veel eigen kracht hebben. De groep met weinig eigen kracht betreft 5% van de inwoners. Deze situatie komt overeen met 2017.

Inwoners met weinig eigen kracht

In Nieuw-Krispijn is het aandeel inwoners met weinig eigen kracht (16%) duidelijk hoger dan gemiddeld in Dordrecht. De andere wijken scoren op dit punt overeenkomstig aan het Dordts gemiddelde van 5%.

Vergeleken met 2017 zien we geen noemenswaardige ontwikkelingen in de andere wijken.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Indexscore 'Eigen Kracht'

De indexscore Eigen Kracht geeft in één oogopslag een beeld van de eigen kracht van de Dordtenaren.

Onderwerpen in de score Eigen Kracht:

- belemmering door beperking/ziekte;
- begrijpen van brieven en invullen van formulieren;
- omgaan met onverwachte problemen;
- financiële zelfredzaamheid;
- de weg weten te vinden naar instanties (indien nodig).

Toelichting: het gaat in dit onderzoek om zelfstandig wonenden van 18 jaar of ouder. Een uitgebreide beschrijving van de indexscore vindt u in de bijlage.

Eigen kracht

Tabel 1.1 Eigen kracht naar achtergrondkenmerken (%)

Eigen kracht naar opleiding, gezondheid, werk/studie en leeftijd

Wat maakt dat iemand weinig, gemiddeld of veel eigen kracht heeft? In de tabel hiernaast staan de vier achtergrondkenmerken die het meest bepalend zijn voor de mate van eigen kracht van Dordtenaren, in volgorde van belangrijkheid.

Opleidingsniveau is de belangrijkste bepaler voor de mate van eigen kracht. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer eigen kracht. Zo heeft een kwart van de laagst opgeleiden (25%) een lage eigen kracht; bij hbo/wo opgeleiden betreft dit slechts 2%.

Ervaren gezondheid is de tweede bepalende factor voor de mate van eigen kracht. Hoe beter iemand zijn eigen gezondheid ervaart, hoe meer eigen kracht hij/zij heeft. Van de inwoners met een zeer goede ervaren gezondheid bijvoorbeeld, heeft 80% een hoge score op index 'Eigen Kracht', tegenover 26% van de Dordtenaren met een (zeer) slechte ervaren gezondheid.

Ook is er een effect van het al dan niet hebben van werk of studie. Dordtenaren die werken of een studie volgen, hebben duidelijk meer eigen kracht dan Dordtenaren zonder werk/studie.

Tot slot heeft leeftijd effect op de mate van eigen kracht. Vier op de tien 65-plussers (41%) hebben een hoge eigen kracht. In de jongere leeftijdsgroepen betreft dit zo'n zes op de tien inwoners (56% à 59%).

In tabel 1.1 ziet u alles op een rij:

- Hoe hoger de opleiding, hoe meer eigen kracht.
- Hoe hoger de ervaren gezondheid, hoe meer eigen kracht.
- Inwoners met werk en/of een studie hebben meer eigen kracht dan inwoners zonder werk/studie.
- 65-plussers hebben minder eigen kracht dan 65-minners.

	Score op index Eigen kracht		
	laag	gemiddeld	hoog
gemiddelde Dordrecht	5	39	56
opleiding			
geen opleiding/basisonderwijs	25	52	23
vmbo, mavo, mulo, lbo/mbo1	9	54	37
mbo 2, 3 of 4/havo, vwo, hbs, mms	5	44	51
hbo/wo	2	26	72
ervaren gezondheid			
zeer goed	4	16	80
goed	3	36	61
gaat wel	8	53	39
(zeer) slecht	28	46	26
werk/studie			
ja	3	33	64
nee	11	53	36
leeftijd			
18-34 jaar	6	38	56
35-64 jaar	5	36	59
65 jaar en ouder	6	53	41

Eigen kracht

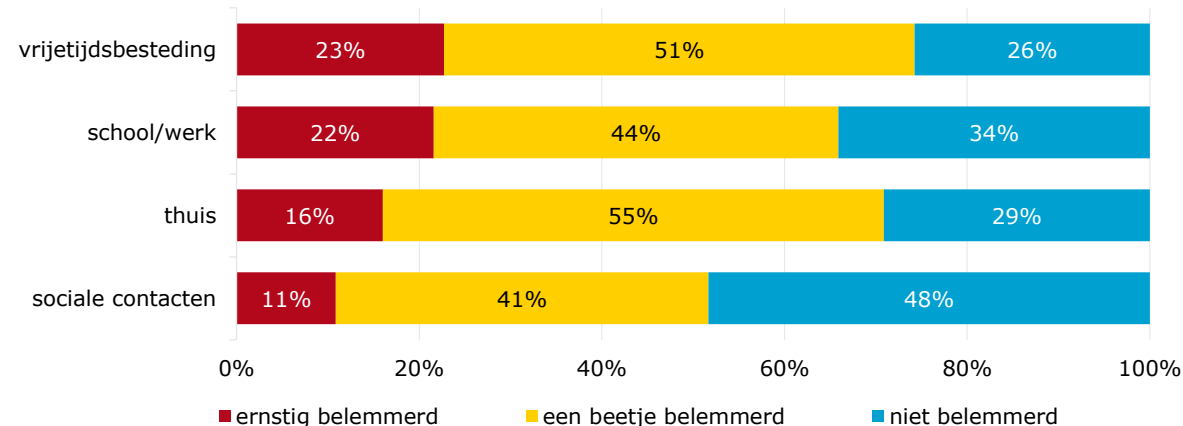
1.2 Mate van belemmering in vier situaties

Belemmering door beperking of ziekte

Het grootste gedeelte van de inwoners uit Dordrecht omschrijft hun gezondheid als (zeer) goed (65%). Een derde (34%) zegt één of meer langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen te hebben. Ook ouderdomsklachten en psychische klachten tellen hierbij mee*. In hoeverre dat belemmeringen met zich meebrengt ziet u in figuur 1.2 voor vier verschillende gebieden. Het leidt met name tot ernstige belemmeringen voor vrijetijdsbesteding en school/werk, maar ook in de thuissituatie en voor sociale contacten speelt het een rol. De mate waarin Dordtenaren zich beperkt voelen vanwege langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen is niet veranderd t.o.v. 2017.

* Voor een overzicht van het aantal mensen met beperkingen in deze regio verwijzen we naar de Gezondheidsmonitor van de Dienst Gezondheid & Jeugd:

<https://www.hoegezondszh.nl/dashboard/dashboard4/beperkingen-en-aandoeningen>

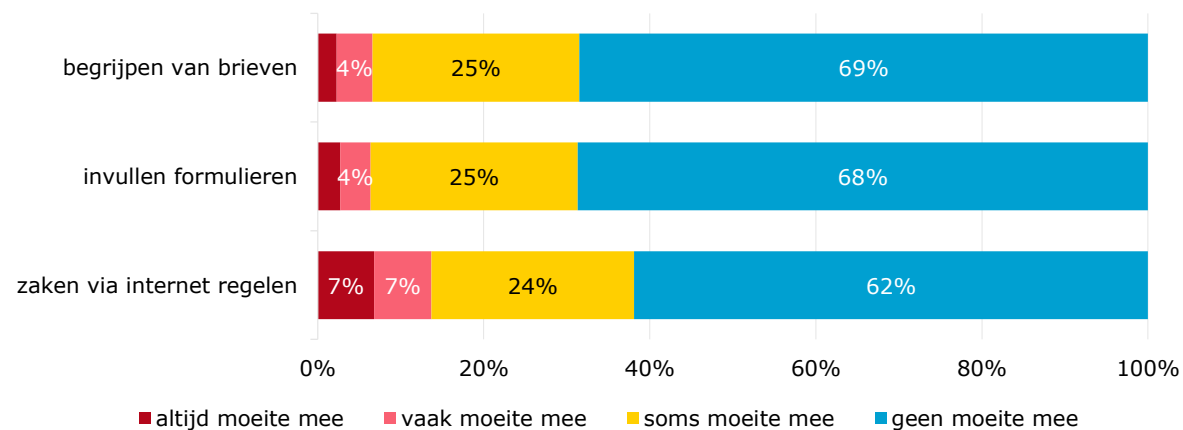
Toelichting: % van mensen met één of meer langdurige ziekten, aandoeningen of beperkingen

Begrijpen van brieven en formulieren

Vanuit officiële instanties worden er regelmatig brieven en formulieren verzonden. Deze zijn niet voor iedereen altijd even makkelijk te begrijpen; een kwart van alle Dordtenaren heeft hier soms moeite mee. Daarnaast heeft 6% vaak of altijd moeite met het begrijpen van brieven en 7% met het invullen van formulieren; deze groep is nu iets kleiner dan in 2017 (9%).

Door de digitalisering kiezen instanties er vaker voor om bewoners hun zaken via het internet te laten regelen, bijvoorbeeld bij banken, de Belastingdienst en de gemeente. Hiervoor geldt dat vier op de tien Dordtenaren het weleens lastig vinden om dit soort dingen zelf via internet te regelen (38%). Eén op de zeven Dordtenaren (14%) vindt dit zelfs vaak of altijd lastig; dit is een lichte afname t.o.v. van 2017 toen 16% dit vaak/altijd lastig vond.

1.3 Zelfstandig zaken kunnen regelen met instanties

Eigen kracht

1.4 Probleemoplossend vermogen

Probleemoplossend vermogen

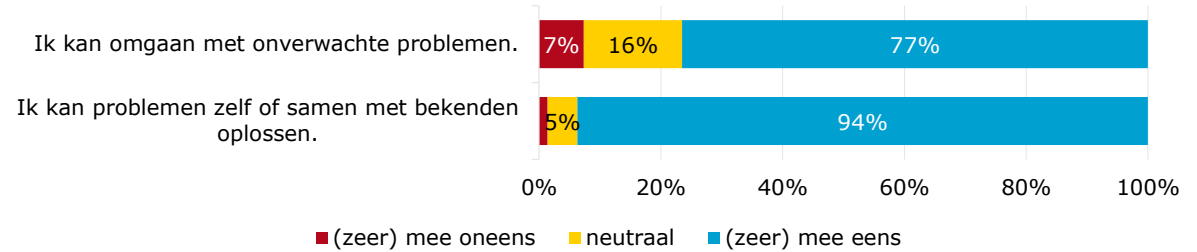
Iedereen komt in zijn of haar leven – in meer of mindere mate – problemen tegen, maar niet iedereen gaat hier op dezelfde manier mee om. Drie kwart van de Dordtenaren heeft een goede mentale weerbaarheid in de zin dat zij kunnen omgaan met onverwachte problemen.

Negen op de tien inwoners zeggen problemen zelf of samen met bekenden (eigen sociaal netwerk) op te lossen.

Kijken we naar deze beide aspecten samen, dan heeft 8% van de Dordtenaren weinig probleemoplossend vermogen. Dit komt overeen met 2017.

Inwoners met weinig probleemoplossend vermogen

In Oud-Krispijn is de groep inwoners met weinig probleemoplossend vermogen momenteel groter dan in 2017. In 2017 ging het om 3% van de inwoners, in 2021 gaat het om 10% van de inwoners. In de overige wijken is de omvang van de groep inwoners met weinig eigen kracht overeenkomstig aan het gemiddelde voor heel Dordrecht.

Eigen kracht

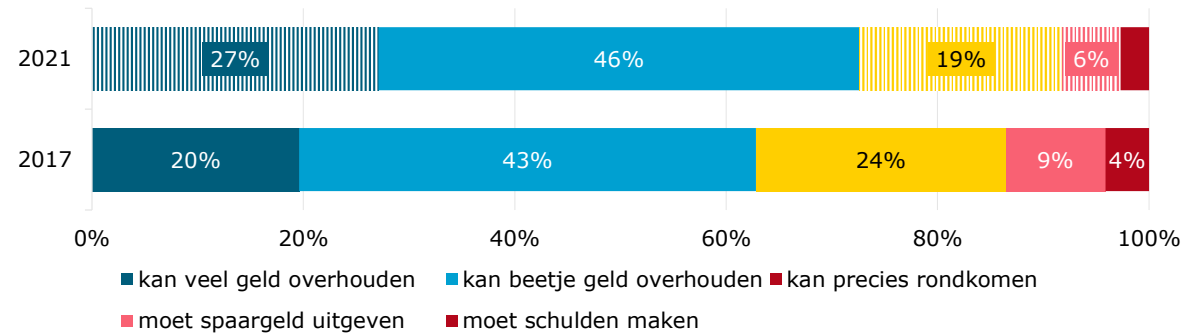
1.5 Financiële zelfredzaamheid

Financiële zelfredzaamheid

Hoewel de financiële gezinssituatie van de meeste Dordtenaren in orde is, is er een kleine financieel kwetsbare groep die spaargeld uit moet geven (6%) of schulden moet maken (3%). Vergeleken met vier jaar terug is de financiële situatie verbeterd; er zijn nu meer Dordtenaren die veel geld kunnen overhouden en minder Dordtenaren die precies kunnen rondkomen of hun spaargeld moeten uitgeven.

Voor het merendeel van de Dordtenaren heeft de coronacrisis geen invloed gehad op hun financiële zelfredzaamheid, maar zestien procent van de inwoners heeft wel een verslechtering ervaren. U leest het in het [Coronahoofdstuk](#)

Het aandeel financieel kwetsbare inwoners in Dordrecht is gedaald met 4% van 13% in 2017 naar 9% in 2021. De wijken waarin een groter dan gemiddelde afname in kwetsbare inwoners plaatsvond zijn Binnenstad (-10%) en Stadspolders (-9%). In alle andere wijken is de afname overeenkomstig aan de afname in Dordrecht als geheel.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Eigen kracht

1.6 Professionele hulp kunnen vinden indien nodig

Weg vinden naar professionele hulp

Eigen kracht heeft ook te maken met, indien nodig, de weg weten te vinden naar professionele hulp. Op verschillende gebieden is uitgevraagd of mensen weten waar ze terecht kunnen in het geval dat zij hulp nodig zouden hebben.

In Dordrecht weten inwoners vooral de instanties op het gebied van psychische problemen (76%), het vinden van werk (72%) en lichamelijke beperkingen (70%) goed te vinden.

Minder bekend zijn instanties voor hulp bij relatieproblemen (52%), eenzaamheid (50%), mantelzorgondersteuning (49%), echtscheiding (51%) en opvoedondersteuning (51%). Voor de laatste drie is de bekendheid wel toegenomen ten opzichte van vier jaar terug (mantelzorgondersteuning 4%, echtscheiding 7%, opvoedondersteuning 6%).

De bekendheid is vrijwel gelijk gebleven voor hulp bij psychische problemen, het vinden van werk, lichamelijke beperkingen, schulden en het ontmoeten van/contact met mensen.

*De voorzieningen waar een * achter staat, zijn in voorgaande jaren (2017 en/of 2019) niet in de vragenlijst opgenomen. Voor de beschikbare cijfers over 2017 en 2019 verwijzen we u naar [tabel B.2](#) in de bijlage.*

Eigen kracht

Tabel 1.2 Professionele hulp kunnen vinden, naar doelgroep (%)

Professionele hulp kunnen vinden, naar doelgroep

Op de vorige pagina staat weergegeven welk aandeel van alle Dordtenaren weet waar ze terecht kunnen voor professionele hulp mocht dat nodig zijn. In tabel 1.2 is voor opvoedondersteuning, mantelzorgondersteuning, hulp bij schulden en echtscheiding de bekendheid binnen de doelgroep weergegeven. Voor deze voorzieningen is het wat minder belangrijk dat alle inwoners er bekend mee zijn, maar wél dat in ieder geval de doelgroep dat is.

De bekendheid met professionele hulp bij opvoedproblemen is onder ouders (de doelgroep) aanzienlijk hoger dan gemiddeld. Maar liefst driekwart van de ouders (76%) weten waar zij terecht kunnen (tegenover 51% gemiddeld onder alle Dordtenaren).

Eenzelfde effect zien we bij mantelzorg. Zes op de tien mantelzorgers (62%) weten waar ze terecht kunnen voor hulp bij mantelzorg (tegenover 49% gemiddeld onder alle Dordtenaren).

Voor hulp bij schulden en echtscheiding zien we dit effect niet. De bekendheid onder de doelgroep is even groot (echtscheidingen) of zelfs kleiner (schulden) dan onder alle Dordtenaren.

Vergeleken met vier jaar geleden is de bekendheid met deze voorzieningen binnen de doelgroep gelijk gebleven.

hulpgebied	doelgroep	2017	2021
opvoeding	ouders kinderen tot 23 jaar	72	76
mantelzorg	mantelzorgers	56	62
schulden*	mensen die spaargeld moeten uitgeven of mensen met schulden	40	44
echtscheiding	gehuwden/samenwonenden en tweeoudergezinnen	47	45

** Vanwege het beperkte aantal respondenten met schulden in de responsgroep zijn de percentages voor deze groep met grote onzekerheidsmarges omgeven en is de ontwikkeling over de jaren niet vast te stellen.*

Eigen kracht

1.7 Bekendheid voorzieningen

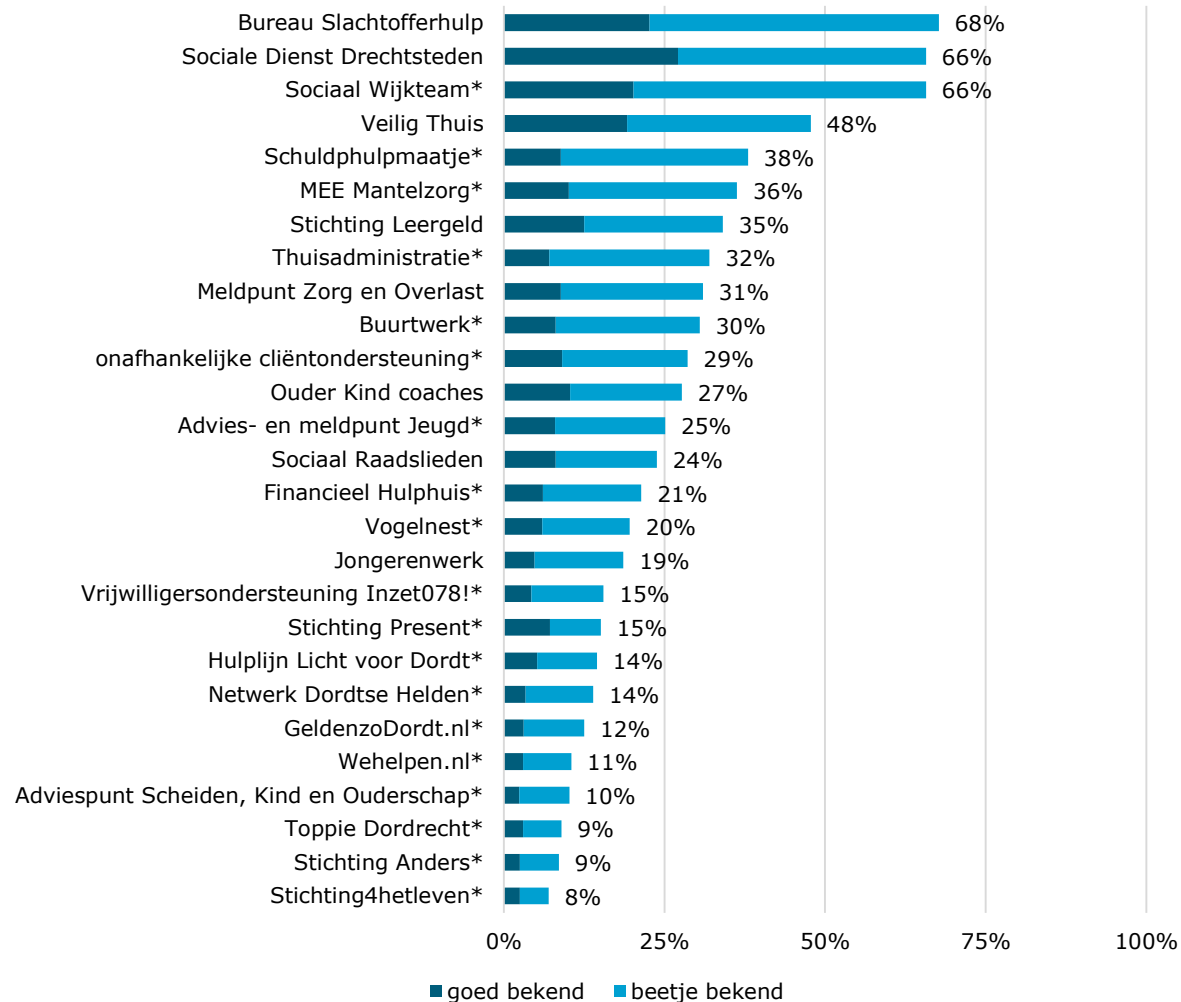
Bekendheid voorzieningen

In figuur hiernaast ziet u de bekendheid van specifieke voorzieningen. Twee derde van de Dordtenaren is bekend met Bureau Slachtofferhulp (68%), Sociale Dienst Drechtsteden (66%), Sociale Dienst Drechtsteden en Sociaal Wijkteam (beide 66%).

Het minst bekend zijn Stchting4hetleven (8%), Stichting Anders en Toppie Dordrecht (beide 9%).

Vergeleken met 2017 is de bekendheid voor een aantal voorzieningen gestegen: Bureau Slachtofferhulp (7%), Sociale Dienst Drechtsteden (5%), Veilig Thuis (10%), Ouder Kind Coaches (17%), Sociaal Raadslieden (5%) en Jongerenwerk (10%). Alleen Stichting Leergeld en Meldpunt Zorg en Overlast zijn gelijk gebleven qua bekendheid.

Naar de overige voorzieningen in figuur 1.7 is in 2017 niet gevraagd en hiervoor kan dus geen vergelijking worden gemaakt.

De voorzieningen waar een * achter staat, zijn in voorgaande jaren (2017 en/of 2019) niet in de vragenlijst opgenomen. Voor de beschikbare cijfers over 2017 en 2019 verwijzen we u naar [tabel B.3](#) in de bijlage.

Sociaal netwerk

Sociaal netwerk

Inleiding

Hiervoor zagen we dat eigen kracht gaat om 'zelf kunnen'. Dit betekent echter niet dat iemand zijn of haar problemen helemaal alleen moet oplossen. Veel mensen kunnen een beroep doen op hun sociale netwerk van familie, vrienden, buren en bekenden als zij hulp nodig hebben. Sociale netwerken zijn daardoor van grote waarde. Ook professionals en zorgaanbieders zetten de sociale netwerken van inwoners in bij het aanpakken van hulpvragen van deze inwoners.

In dit hoofdstuk bekijken we verschillende thema's die te maken hebben met het sociaal netwerk van de inwoners van Dordrecht.

Inhoudsopgave

- [Beleving sociale contacten](#)
- [Sociaal isolement](#)
- [Hulp van anderen](#)
- [Gezinssituatie](#)
- [Ouderschap](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

Sociaal netwerk

Contacten met andere mensen

We hebben de inwoners van Dordrecht gevraagd of zij, naar eigen zeggen, in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten hadden met andere mensen. Een derde (35%) beantwoordt deze vraag bevestigend en zegt dat zij zeker voldoende sociale contacten hadden (zie figuur 2.1). Voor een even grote groep geldt dat zij voldoende contacten hadden, maar graag meer sociale contacten hadden willen hebben. De overige 30% vindt dat hij of zij te weinig contacten had in het afgelopen jaar. Er zijn geen verschillen tussen de verschillende wijken.

We zien een heel ander beeld dan vier jaar geleden. Toen gaf bijna driekwart (72%) aan genoeg contacten te hebben en had slechts 9% naar eigen zeggen onvoldoende sociale contacten. De maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken hebben hier vrijwel zeker een rol gespeeld. Toch heeft dit niet voor iedereen geleid tot een gemis aan sociaal contact.

Sociaal isolement

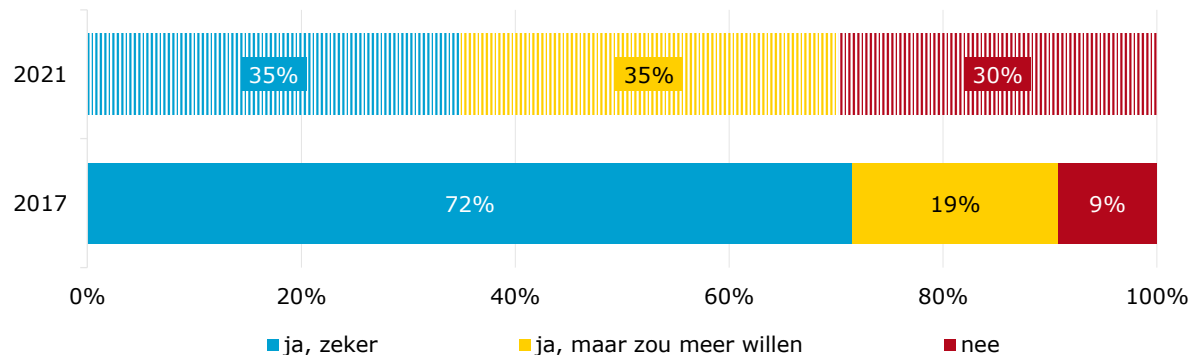
Dat iemand vindt dat hij weinig contacten heeft, betekent niet automatisch dat hij zich sociaal geïsoleerd voelt. Andersom geldt hetzelfde: bij veel contacten kan het toch zijn dat iemand sociaal geïsoleerd is. De behoefte aan meer sociale contacten en sociaal isolement zijn twee verschillende dingen. Bij sociaal isolement gaat het om de aard van de contacten die iemand heeft.

Om sociaal isolement in kaart te brengen, hebben we de methode van het SCP gebruikt. Aan de hand van de antwoorden op zes stellingen (zie figuur 2.3) wordt iemand geclassificeerd als al dan niet sociaal geïsoleerd.

In figuur 2.2 zien we dat 10% van de Dordtenaren wordt gekenmerkt als sociaal geïsoleerd en 12% als enigszins geïsoleerd. Dit is niet noemenswaardig anders dan in 2017. Nemen we beide groepen bij elkaar dan is de groep (enigszins) geïsoleerden in 2021 echter wel significant groter dan in 2017 (22% vs. 19%). Ten opzichte van 2017 is de groep niet geïsoleerden kleiner geworden (van 30% naar 19%). Er zijn geen verschillen tussen de wijken.

Net als in de subjectieve beleving van het aantal contacten (figuur 2.1), zien we bij sociaal isolement een negatieve ontwikkeling. Niet alleen vinden veel inwoners dat zij te weinig sociale contacten hadden, ook is de kwaliteit van de contacten voor veel van hen veranderd. Ook hier zal de beperking van sociale contacten als gevolg van de overheidsmaatregelen rondom het coronavirus een rol hebben gespeeld.

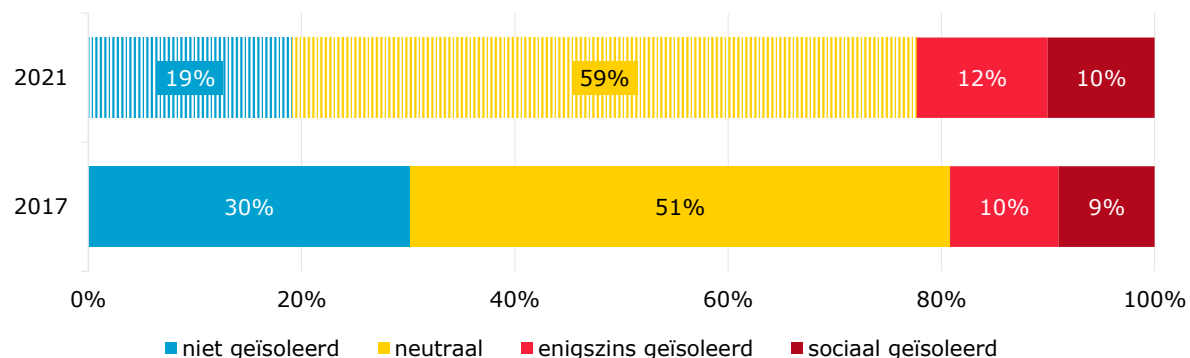
2.1 Voldoende contacten met andere mensen

Toelichting: In het licht van de coronacrisis is de vraagstelling iets aangepast t.o.v. 2017: vraagstelling 2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had? vraagstelling 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

2.2 Sociaal isolement

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Sociaal netwerk

Stellingen sociaal isolement

Figuur 2.3 geeft de resultaten op de onderliggende stellingen van de sociaal isolementsschaal weer. Het gaat hierbij om de bovenste zes stellingen.

Als we de resultaten vergelijken met 2017 (niet in figuur), zijn er met name verschillen op de volgende vier stellingen:

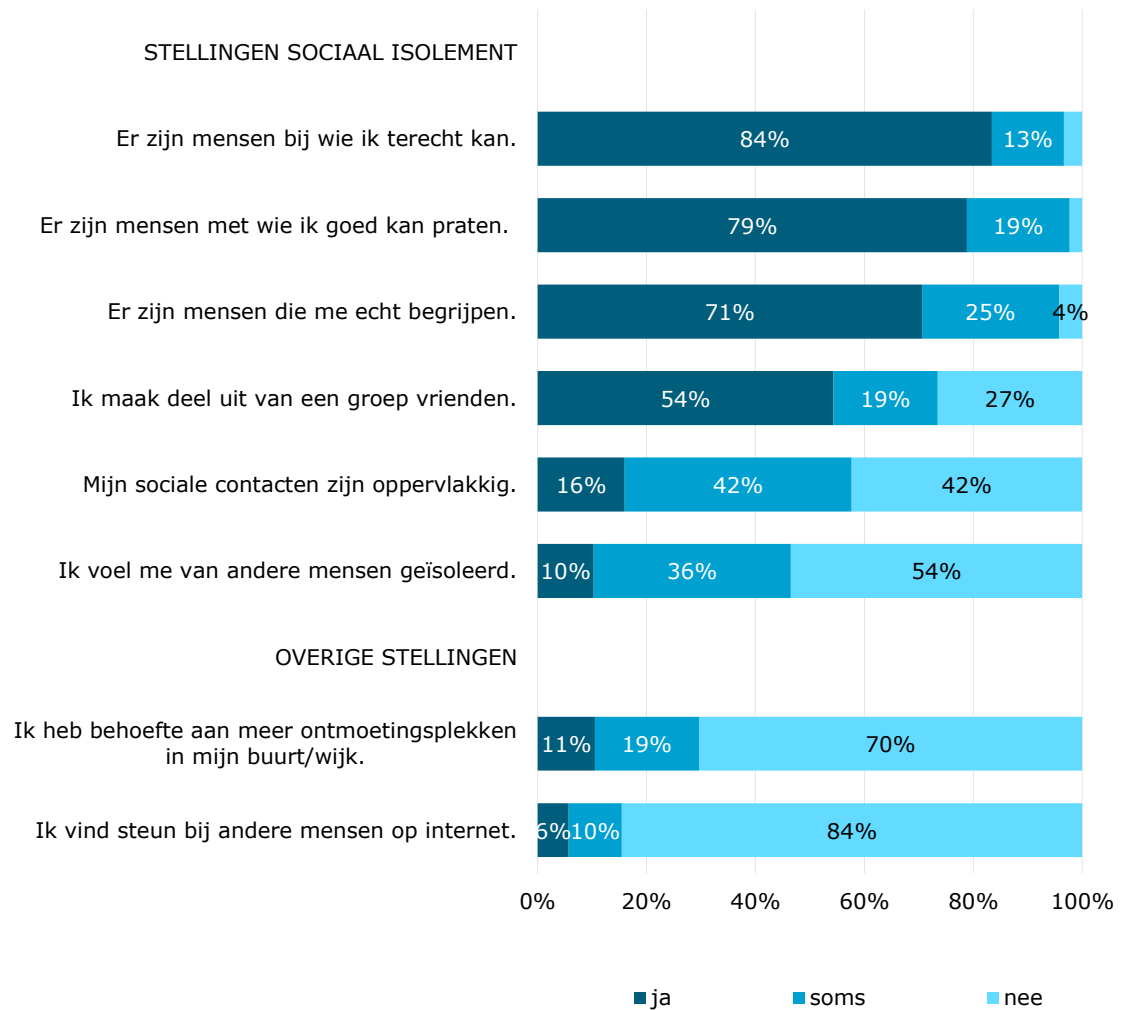
- Er zijn mensen met wie ik goed kan praten.
- Er zijn mensen die me echt begrijpen.
- Mijn sociale contacten zijn oppervlakkig.
- Ik voel me van andere mensen geïsoleerd.

Overige stellingen over contact met anderen

De onderste twee stellingen in figuur 2.3 behoren niet tot de schaal om sociaal isolement te meten, maar hebben wel betrekking op contact met andere mensen. Zo heeft één op de tien behoefte aan meer ontmoetingsplekken in de buurt of wijk. Dit is vergelijkbaar met 2017.

Een kleine groep van 6% geeft aan steun te vinden bij anderen op internet, bijvoorbeeld op online forums. Voor de meeste inwoners is dit echter geen bron van steun. Deze stelling is in 2021 voor de eerste keer voorgelegd.

2.3 Stellingen over contact met andere mensen

Sociaal netwerk

Hulp van anderen

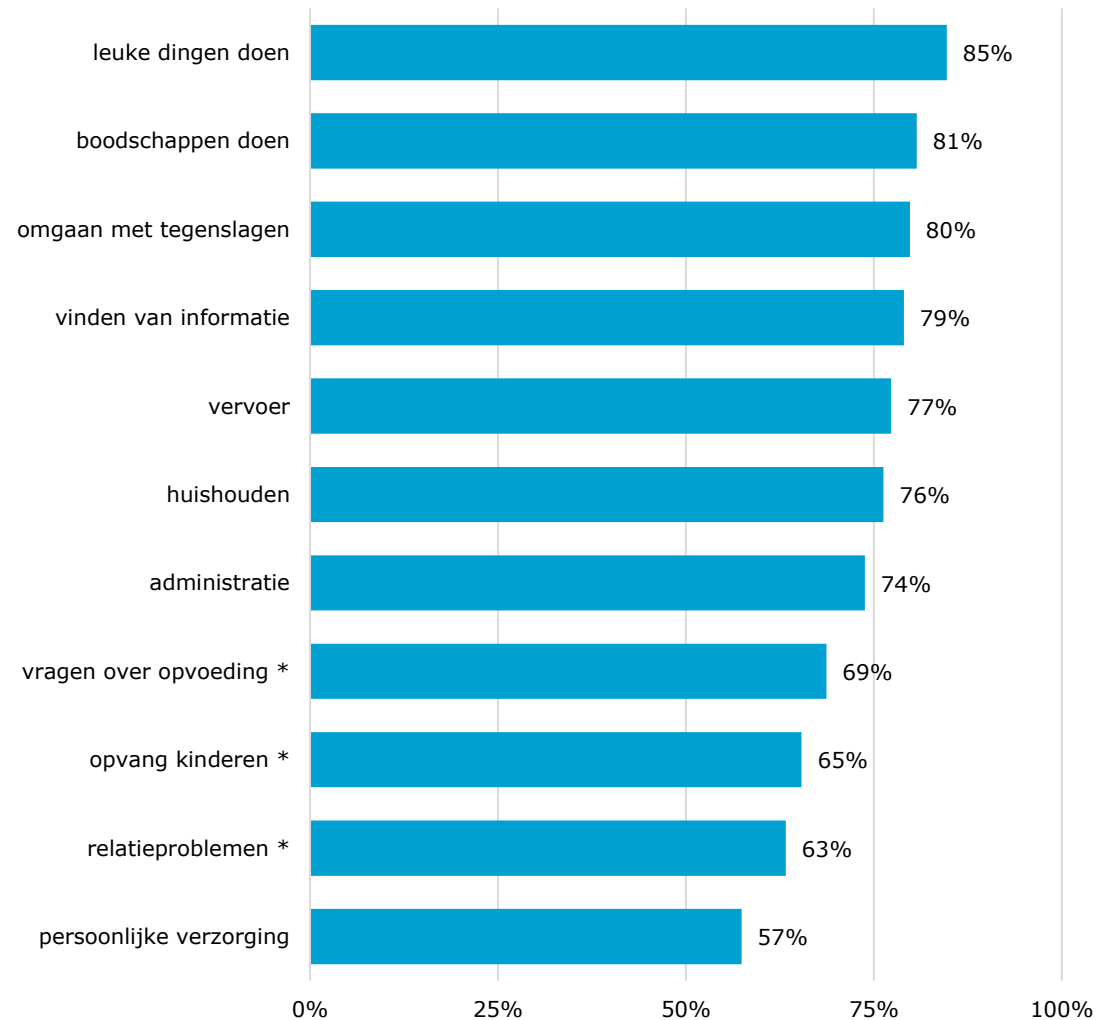
We hebben inwoners gevraagd of zij, indien nodig, een beroep kunnen doen op hun netwerk als het gaat om hulp op verschillende gebieden. Het kan daarbij gaan om praktische ondersteuning in bijvoorbeeld het huishouden, maar ook om emotionele steun, zoals hulp bij het omgaan met tegenslagen.

Veel inwoners kunnen terugvallen op hun sociale netwerk wanneer zij hulp nodig hebben (figuur 2.4). Ook uit onderzoek van het SCP blijkt dat, ondanks de adviezen en maatregelen om sociale contacten zoveel als mogelijk te beperken, de bereidheid om andere mensen te helpen nog steeds groot is.¹ Toch is er op elk aspect ook een groep inwoners die hiervoor niet op anderen kan terugvallen. Deze groep varieert van 15% bij 'leuke dingen doen' tot 43% bij 'persoonlijke verzorging'.

Als we de resultaten vergelijken met 2017 (niet in figuur) zien we dat voor de aspecten 'boodschappen doen', 'huishouden', 'administratie' en 'persoonlijke verzorging' het aandeel inwoners dat hiervoor op anderen kan terugvallen in 2021 4% tot 5% kleiner is.²

1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.
2: De aspecten 'vragen over opvoeding', 'relatieproblemen' en 'opvang kinderen' zijn niet voorgelegd in 2017.

2.4 Kent iemand die helpt of kan helpen bij...

* Inwoners waarbij dit aspect niet van toepassing is zijn hier buiten beschouwing gelaten

Sociaal netwerk

Gezinssituatie en ouderschap

Op deze en de volgende pagina zoomen we nader in op relaties, gezinssituatie en ouderschap.

Relaties

Bijna twee derde van de Dordtenaren van 18 jaar en ouder heeft een relatie (zie figuur 2.5). De meesten zijn getrouwd (38%). Geregistreerd partnerschap, samenwonend met of zonder samenlevingscontact en de LAT-relatie komen minder vaak voor. Ruim een derde van de inwoners heeft geen relatie.

Inwoners met een relatie beoordelen deze gemiddeld met een 8,4. Ruim 80% geeft een rapportcijfer van 8 of hoger, slechts 3% geeft een onvoldoende.

Kinderen

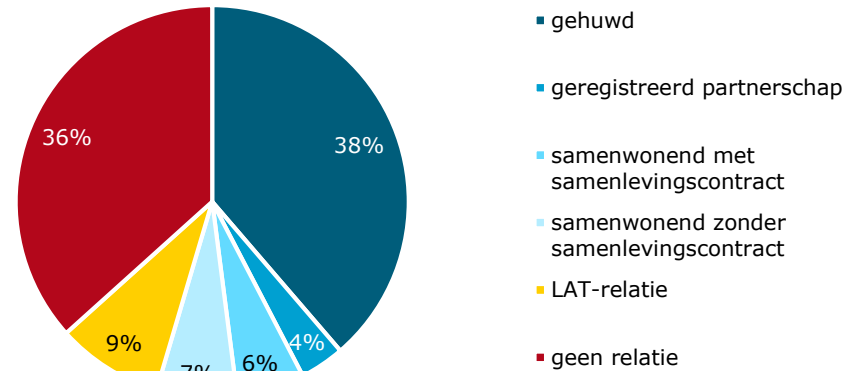
Bijna zes op de tien volwassen Dordtenaren (57%) hebben kinderen. Een vijfde (19%) heeft één of meer kinderen in de leeftijd tot 18 jaar (minderjarige kinderen). In figuur 2.6 zien we hoe de gezinssituatie voor deze ouders er uitziet. De meerderheid, te weten 72%, is samen met de vader of moeder van hun kind(eren). Een vijfde (20%) is gescheiden van de vader of moeder. Verder heeft 6% stiefkinderen, heeft 5% bewust gekozen voor alleenstaand ouderschap en heeft 1% adoptie- of pleegkinderen. Er zijn meerdere situaties per persoon mogelijk.

Uit onderzoek van het CBS blijkt dat het aandeel kinderen dat te maken krijgt met een scheiding van hun ouders licht is toegenomen tussen 1999 en 2019. Eind 2019 hadden twee op de tien minderjarige ouders die niet samenwoonden.¹ CBS-cijfers laten ook zien dat steeds meer huishoudens te maken hebben met complexe gezinsverbanden (via stiefrelaties en halfbroers of -zussen). Het aandeel minderjarige kinderen met één of twee stiefouders, stiefbroers of -zussen of halfbroers of -zussen is toegenomen van 10% in 1997 naar 16% in 2017.²

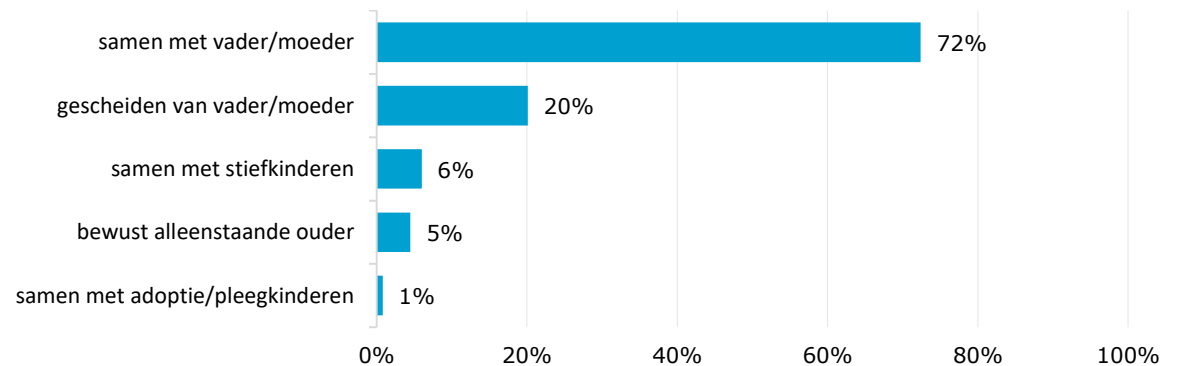
In Dordrecht geeft 12% van de ouders met minderjarige kinderen aan dat zij in een samengesteld gezin wonen, waarbij één of beide ouders kinderen uit een vorige relatie hebben meegenomen.

1: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/50/iets-meer-kinderen-maakten-scheiding-mee>
2: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/40/ruim-een-half-miljoen-minderjarigen-in-complexe-gezinsverbanden>

2.5 Soort relatie

2.6 Gezinssituatie

Toelichting: situatie voor ouders met één of meer kinderen tot 18 jaar, meerdere antwoorden mogelijk

Sociaal netwerk

Ouderlijk gezag

In figuur 2.7 zien we dat de meeste ouders van minderjarige kinderen gezamenlijk gezag hebben over hun kinderen. Slechts 5% heeft eenhoofdig gezag, waarbij het gezag bij één ouder ligt, en 6% heeft geen gezag.

Gezamenlijk ouderschap

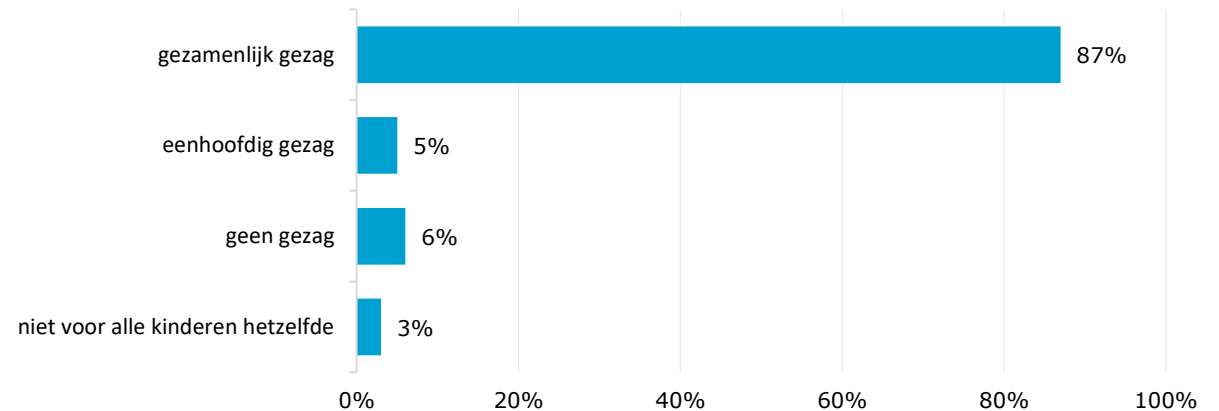
Ouders van minderjarige kinderen die samenleven met de vader of moeder van hun kind(eren) beoordelen hun gezamenlijke ouderschap over het algemeen goed. Zij geven gemiddeld een rapportcijfer van 8,2. Ruim driekwart geeft een 8 of hoger. Slechts 4% geeft een onvoldoende.

Gedeeld ouderschap

Gescheiden ouders met minderjarige kinderen beoordelen het gedeelde ouderschap met hun ex-partner minder goed. Zij geven gemiddeld een 6,2. De helft geeft een 8 of hoger, een derde geeft een onvoldoende.¹

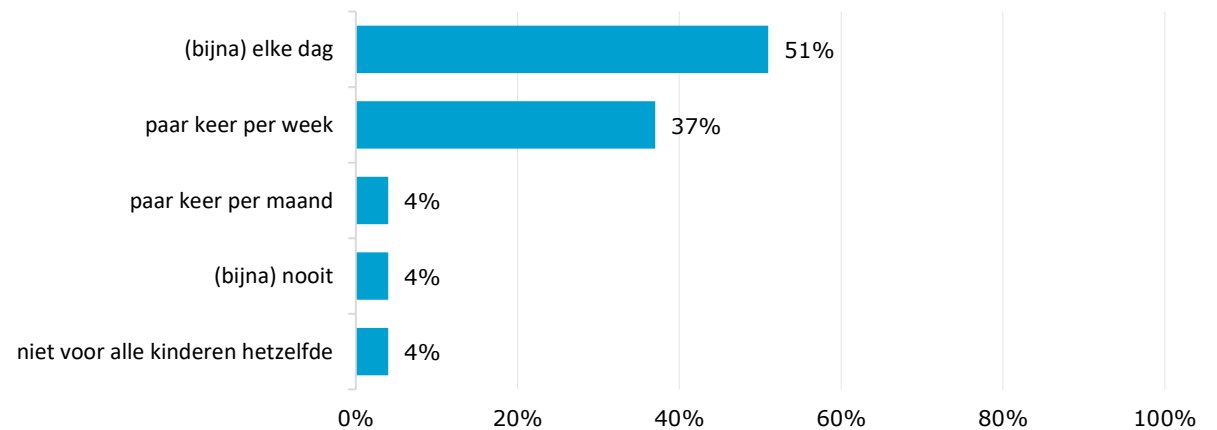
We hebben gescheiden ouders ook gevraagd hoe vaak zij contact hebben met hun kinderen. De helft heeft (bijna) elke dag contact. Voor 37% geldt dat zij een paar keer per week contact hebben (figuur 2.8).

2.7 Ouderlijk gezag

Toelichting: situatie voor ouders met één of meer kinderen tot 18 jaar

2.8 Contact gescheiden ouders met kinderen

Toelichting: situatie voor gescheiden ouders met één of meer kinderen tot 18 jaar, in absolute aantallen

Mantelzorg

Mantelzorg

Inleiding

In het vorige hoofdstuk stond het sociaal netwerk centraal en de mate waarin mensen hierop kunnen terugvallen voor hulp en ondersteuning. Wanneer hulp aan anderen verder gaat dan af en toe een boodschap doen of samen koffie drinken, kan er sprake zijn van mantelzorg. Onder mantelzorg verstaan we:

*"De zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving, zoals een partner, kind of vriend, als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Mantelzorg wordt niet betaald."*¹

We definiëren iemand als mantelzorger als hij of zij op dit moment minimaal 8 uur per week zorg biedt en/of de zorg langer duurt dan 3 maanden.²

Mantelzorg ontvangen

In dit hoofdstuk staan de mantelzorgers, oftewel de verleners van zorg, centraal. Aan de andere kant vinden we de ontvangers van zorg. In Dordrecht gaat het dan om 6% van de inwoners, die naar eigen zeggen mantelzorg ontvangen. We verwachten dat steeds meer inwoners mantelzorg nodig hebben in de toekomst. Prognoses voorspellen dat zowel het aantal als aandeel ouderen in de gemeente de komende jaren toeneemt.³ Daarnaast blijft de overheid aanmoedigen om langer thuis te blijven wonen.

In dit hoofdstuk kijken we naar de groep mantelzorgers in Dordrecht. Een aantal vragen uit het thema 'mantelzorg' heeft ook meegelopen in de Tussenmeting Monitor Sociaal uit 2019. Waar mogelijk maken we een vergelijking met zowel 2017 als 2019.

Inhoudsopgave

- [Aantal mantelzorgers](#)
- [Wat doen ze?](#)
- [Hulp van anderen, spijlzorg en overbelasting](#)
- [Mantelzorgondersteuning](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

1 & 2: Definitie ontleend aan het CBS
3: Primus prognose

Mantelzorg

Mantelzorg gegeven in afgelopen 12 maanden

Een kwart van de inwoners van Dordrecht zegt in de afgelopen 12 maanden mantelzorg te hebben gegeven (figuur 3.1). Dit aandeel is niet significant anders dan in 2017 en 2019.

Aantal mantelzorgers

In Dordrecht bestempelen we 22% van de volwassen inwoners als mantelzorger (figuur 3.2). Zij verlenen op dit moment minimaal 8 uur per week zorg en/of zorgen langer dan 3 maanden. Ook hier zien we geen verschillen met de twee voorgaande metingen.

In hoeverre de coronacrisis een rol heeft gespeeld in het verlenen van mantelzorg is moeilijk te zeggen. Uit angst voor besmetting van hun naaste en door de (tijdelijke) bezoekbeperkingen in zorginstellingen, zullen sommige mantelzorgers minder hulp hebben verleend. Vanwege het wegvalLEN van professionele hulp zullen anderen juist meer zorg op zich hebben genomen. In Dordrecht zien we alles bij elkaar genomen dus geen verschil in het aandeel mantelzorgers vergeleken met de metingen voor de pandemie.

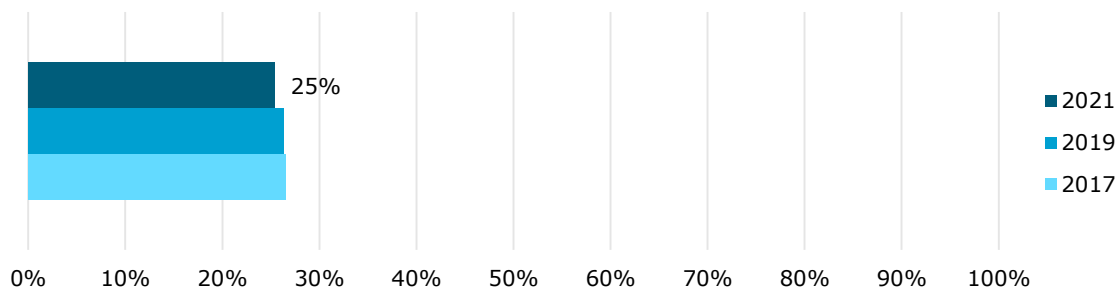
In het vervolg van dit hoofdstuk kijken we alleen naar de mantelzorgers die voldoen aan de hiervoor genoemde definitie (meer dan 8 uur per week en/of minimaal 3 maanden zorgen).

Wie geven mantelzorg?

Uit landelijk onderzoek blijkt dat het aandeel mantelzorgers onder vrouwen hoger ligt dan onder mannen.¹ Dit is ook zo in Dordrecht. Dit kan te maken hebben met het feit dat vrouwen vaker parttime werken, sneller signalen opvangen dat er hulp nodig is en zich vaker verantwoordelijk voelen voor zorgtaken. Als we kijken naar leeftijd is het aandeel mantelzorgers landelijk gezien vooral hoog onder 45-64 jarigen.² Deze groep heeft relatief vaak te maken met hulpbehoevende ouders. Ook in Dordrecht vinden we de meeste mantelzorgers in deze leeftijdscategorie. (Niet in figuur.)

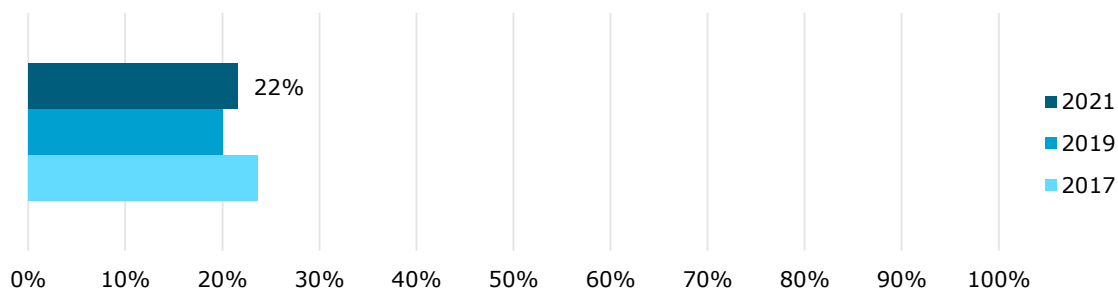
1 & 2: SCP (2020). Blijvende bron van zorg. Ontwikkelingen in het geven van informele hulp 2014-2019. Den Haag: SCP.

3.1 Mantelzorg gegeven in afgelopen 12 maanden

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2019; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2019.

3.2 Aandeel mantelzorgers

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2019; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2019.

Definitie mantelzorger = iemand die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden mantelzorg verleent

Mantelzorg

Tijd besteed aan mantelzorg

Figuur 3.3 geeft aan hoeveel tijd mantelzorgers per week besteden aan de zorg voor hun naaste(n). De meeste mantelzorgers (63%) besteden maximaal 4 uur per week aan hun zorgtaken. Een vijfde (22%) zorgt meer dan 8 uur per week. Vergeleken met 2019 is de groep mantelzorgers die 8-20 uur per week zorgt kleiner geworden (van 22% naar 10%).

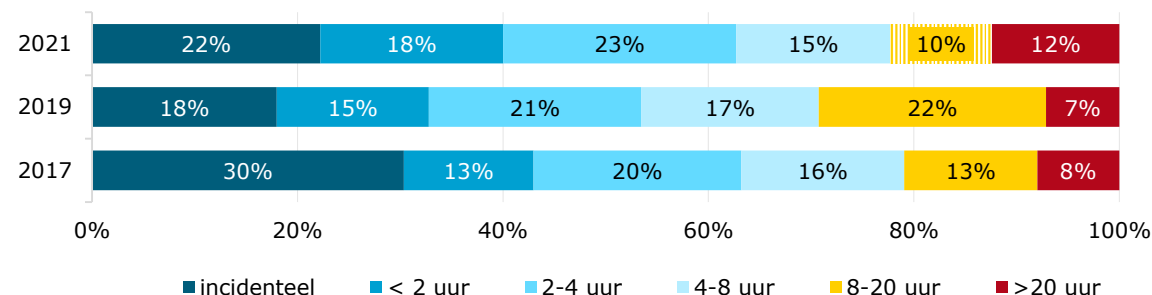
De invloed van de pandemie is ook hier moeilijk te bepalen. Uit onderzoek van het SCP komt naar voren dat voor twee derde van de mantelzorgers weinig is veranderd in de hoeveelheid zorg die zij verlenen. De groep die meer is gaan zorgen, is even groot als de groep die minder zorgt.¹

Soort mantelzorg

Mantelzorgers kunnen verschillende taken op zich nemen. In figuur 3.4 zien we dat veel mantelzorgers gezelschap en/of emotionele ondersteuning bieden (64%). Ook ondersteunen zij regelmatig in het huishouden (54%) en helpen ze bij regeltaken, zoals de financiële administratie of het maken van afspraken (51%). Ten opzichte van vier jaar geleden zijn er minder mantelzorgers die gezelschap of emotionele steun geven (toen 72%).

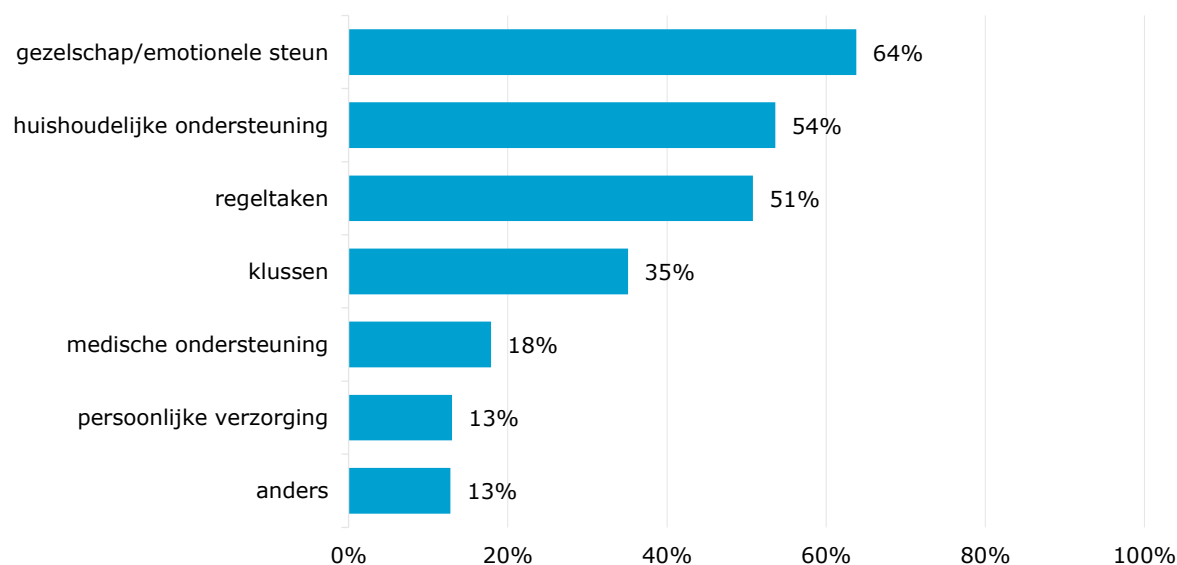
1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.

3.3 Aantal uren mantelzorg per week

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2019; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2019.

3.4 Soort mantelzorg

Toelichting: meerdere antwoorden mogelijk

Mantelzorg

Hulp van anderen

Mantelzorgers staan er vaak niet alleen voor. Zij kunnen hulp krijgen van bijvoorbeeld andere familieleden, vrienden, buren of vrijwilligers. In Dordrecht zeggen zes op de tien mantelzorgers hulp van anderen te krijgen (figuur 3.5). Dit is vergelijkbaar met de metingen hiervoor.

Spilzorg

Vier op de tien mantelzorgers pakken de zorg voor hun naaste alleen op. Mantelzorgers die er alleen voor staan en meer dan 20 uur per week zorgen, noemen we spilzorgers. Zij zijn de spil in het leven van hun naaste. In de Drechtsteden gaat het om 5% van alle mantelzorgers.¹ Dit komt neer op 1% van alle Drechtstedelingen van 18 jaar en ouder, wat gelijk is aan 2017 en 2019. Hoewel het om een kleine groep gaat, is het risico op overbelasting bij spilzorgers groot.

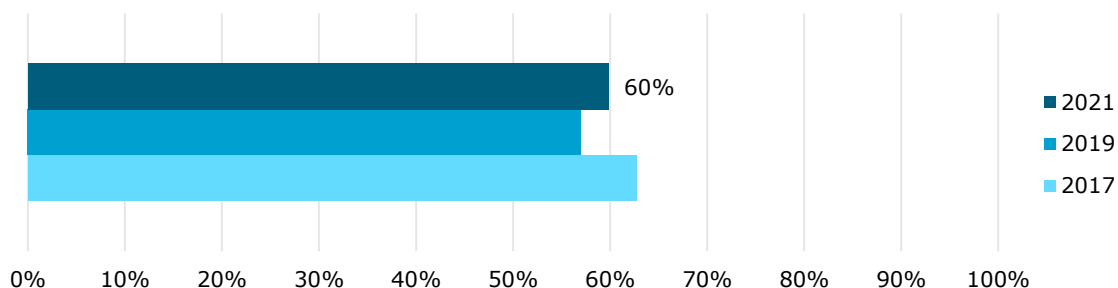
Ervaren belasting

Aan de ene kant kan het geven van mantelzorg een gevoel van voldoening geven bij de mantelzorger. Aan de andere kant kunnen mantelzorgers overbelast raken door het geven van langdurige en/of intensieve zorg. Figuur 3.6 laat zien dat zeven op de tien mantelzorgers in Dordrecht (69%) hun mantelzorgtaken goed kunnen combineren met hun dagelijkse activiteiten. De overige 31% heeft in meer of mindere mate moeite met het combineren van mantelzorgtaken met hun eigen dagelijkse bezigheden. Naar eigen zeggen geldt voor 3% dat zij overbelast zijn geraakt door het geven van mantelzorg. Vergeleken met 2017 zeggen meer mantelzorgers dat zij de taken goed kunnen combineren. Het aandeel overbelaste mantelzorgers is gelijk gebleven.

In ons onderzoek vragen we naar het gemak waarmee de mantelzorgtaken gecombineerd kunnen worden met de gebruikelijke dagelijkse activiteiten. Het aandeel mantelzorgers in Dordrecht dat hier moeite mee heeft is in vier jaar tijd afgenomen. Uit landelijk onderzoek van I&O Research komt naar voren dat veel mantelzorgers de zorg tijdens de coronacrisis echter wel als zwaarder ervaren. Er is minder hulp van anderen beschikbaar, mantelzorgers zijn bang om hun naaste te besmetten en men heeft minder mogelijkheden voor ontspanning naast de mantelzorg.²

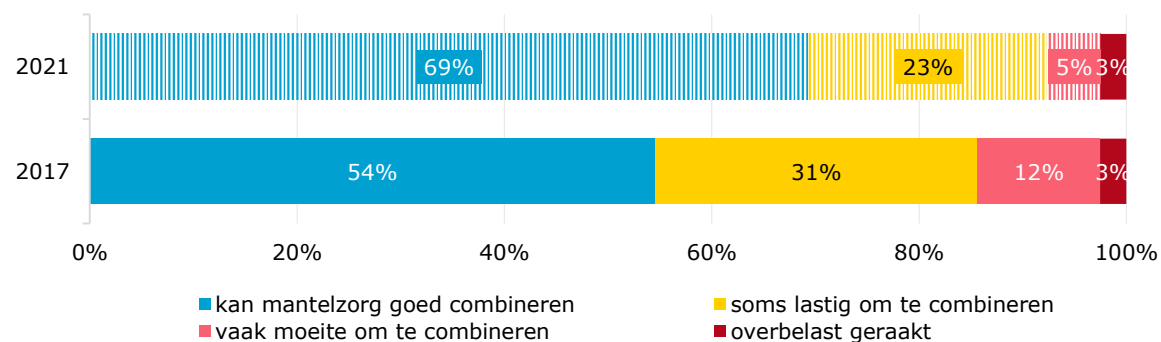
1: Vanwege het lage aantal waarnemingen per gemeente rapporteren we dit cijfer voor de Drechtsteden.
2: I&O Research (2021). Mantelzorg tijdens de coronacrisis. Amsterdam: I&O Research.

3.5 Hulp van anderen

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2019; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2019.

3.6 Ervaren belasting mantelzorgers

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Mantelzorg

Mantelzorgondersteuning

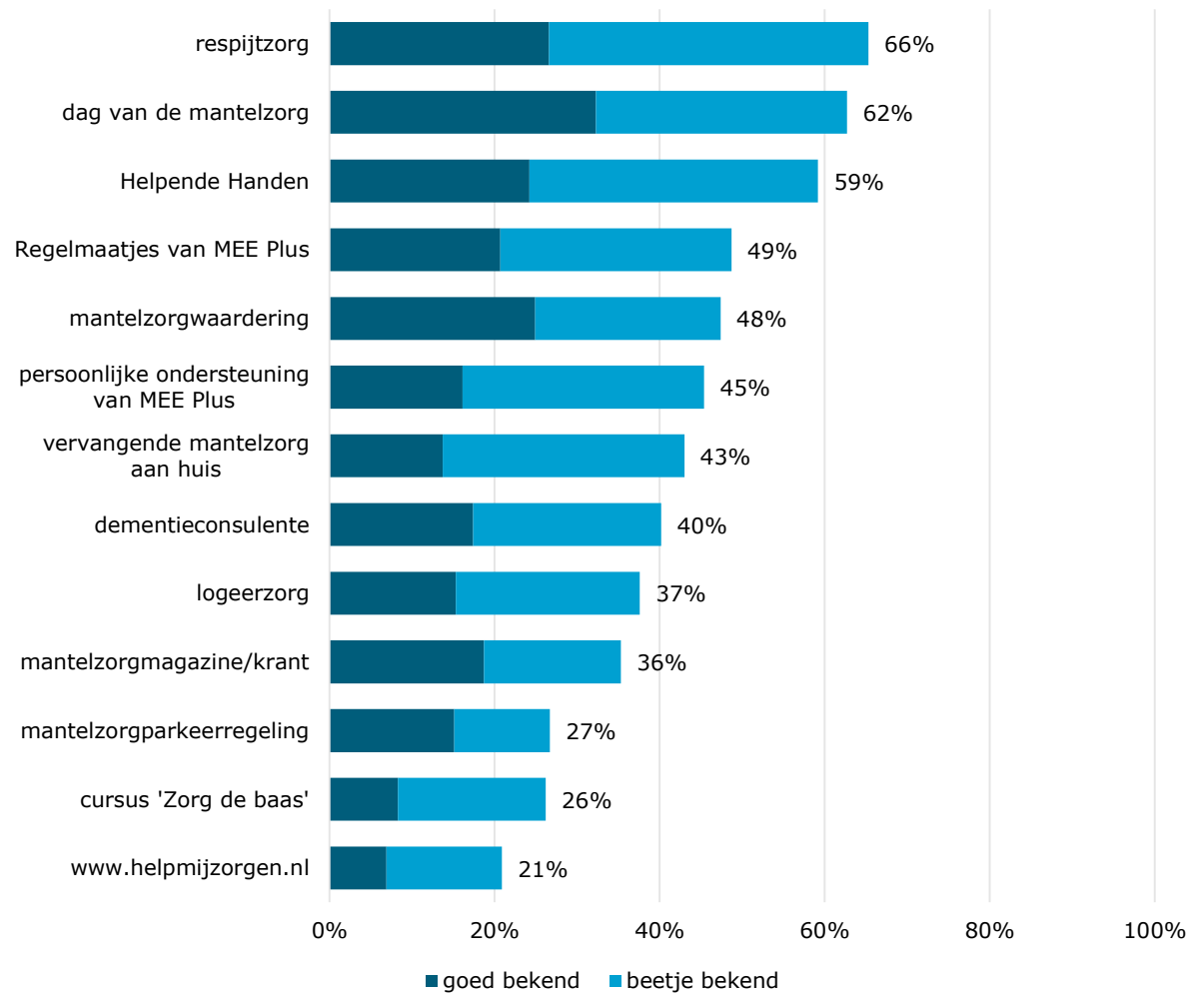
Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de ondersteuning van mantelzorgers. Zij zijn vrij om te kiezen welke mogelijkheden zij inzetten om mantelzorgers te informeren en te ondersteunen.

In figuur 3.7 zien we dat de bekendheid van de verschillende vormen van mantelzorgondersteuning in Dordrecht sterk uiteenloopt. Respijtzorg, de dag van de mantelzorg en Stichting Helpende Handen zijn het meest bekend (zō'n zes op de tien mantelzorgers zijn hier goed of een beetje bekend mee). De mantelzorgparkeerregeling, cursus 'Zorg de baas' en www.helpmijzorgen.nl zijn de minst bekende vorm van ondersteuning.

Een goede vergelijking met voorgaande metingen is niet mogelijk, omdat de antwoordcategorieën in deze huidige meting zijn gewijzigd.¹ De resultaten uit 2017 en 2019 zijn opgenomen in tabel B.5 in de bijlage.

1: In voorgaande metingen werden de antwoordcategorieën 'ja' en 'nee' gebruikt. In 2021 is de antwoordcategorie 'ja' opgesplitst in 'ja, goed bekend' en 'ja, beetje bekend'.

3.7 Bekendheid mantelzorgondersteuning

Mantelzorg

Gebruik van mantelzorgondersteuning

Eén op de tien mantelzorgers zegt gebruik te maken van mantelzorgondersteuning. Dit is vergelijkbaar met de voorgaande metingen. Ook in landelijk onderzoek blijft het gebruik van mantelzorgondersteuning stabiel in de afgelopen jaren.¹

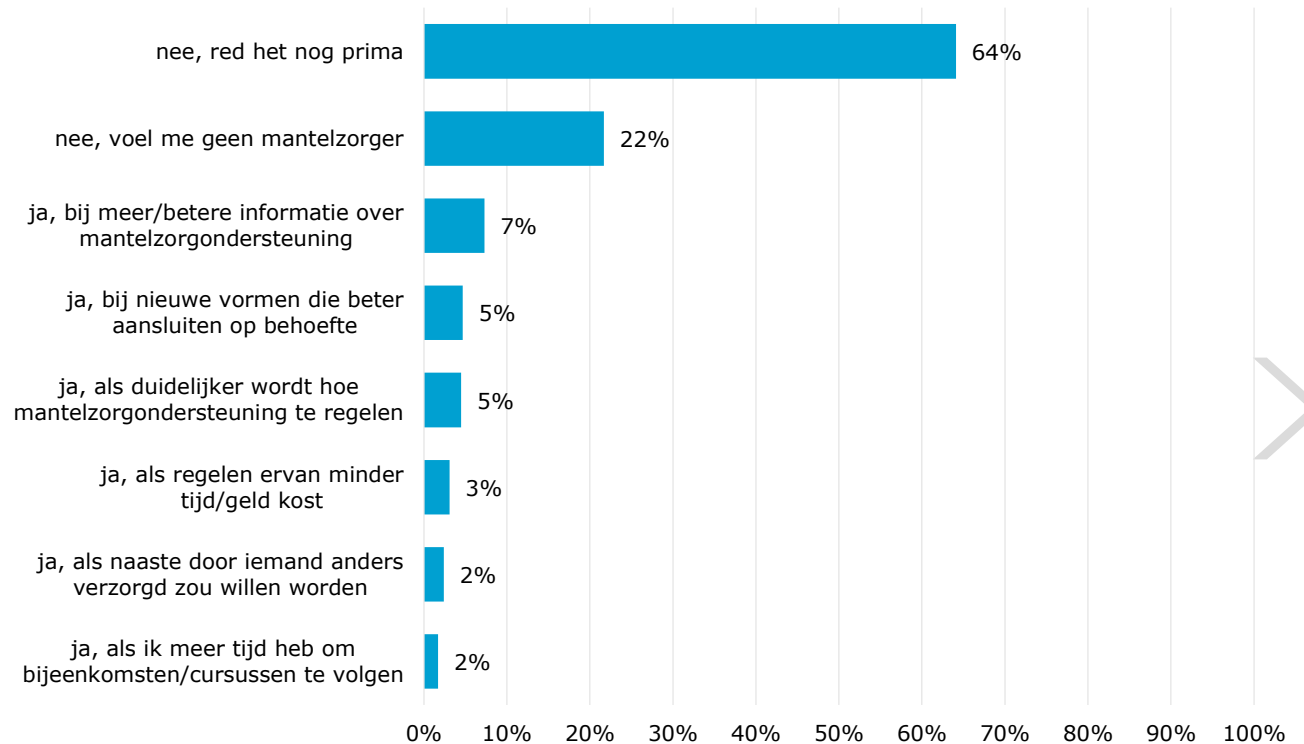
Wil men (meer) gebruik maken van mantelzorgondersteuning?

De vraag is of mantelzorgers meer gebruik van mantelzorgondersteuning zouden willen maken. Figuur 3.8 laat zien dat twee derde van de mantelzorgers het prima redt zonder mantelzorgondersteuning of met de huidige ondersteuning die zij al gebruiken. Daarnaast zegt één op de vijf zich geen mantelzorger te voelen. Het merendeel geeft dus aan geen behoefte te hebben aan (meer) mantelzorgondersteuning. Een kleine groep zegt wel meer gebruik te willen maken van ondersteuning, maar mist bijvoorbeeld informatie over de mogelijkheden.

Het gebruik van mantelzorgondersteuning is dus beperkt. Daar tegenover kunnen we stellen dat veel mantelzorgers hier ook geen behoefte aan hebben. Ondersteuning is het meest belangrijk voor degenen die zich het zwaarst belast voelen.

1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.

3.8 Wil men (meer) ondersteuning gebruiken?

Toelichting: meerdere antwoorden mogelijk

Vrijwillige inzet

Vrijwillige inzet

Inleiding

Naast mantelzorg zijn er meer manieren waarop mensen op vrijwillige basis iets voor anderen kunnen betekenen. Bijvoorbeeld door het doen van vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk definiëren we als:

*"Werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving."*¹

Het gaat hierbij dus om niet-beroepsmatige participatie in een organisatie.

Naast vrijwilligerswerk kunnen inwoners ook vrijwillig actief zijn in de eigen buurt. In dit hoofdstuk bekijken we deze twee vormen van vrijwillige inzet.

Inhoudsopgave

- [Vrijwilligerswerk](#)
- [Actief in de buurt](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

1: Definitie ontleend aan het CBS

Vrijwillige inzet

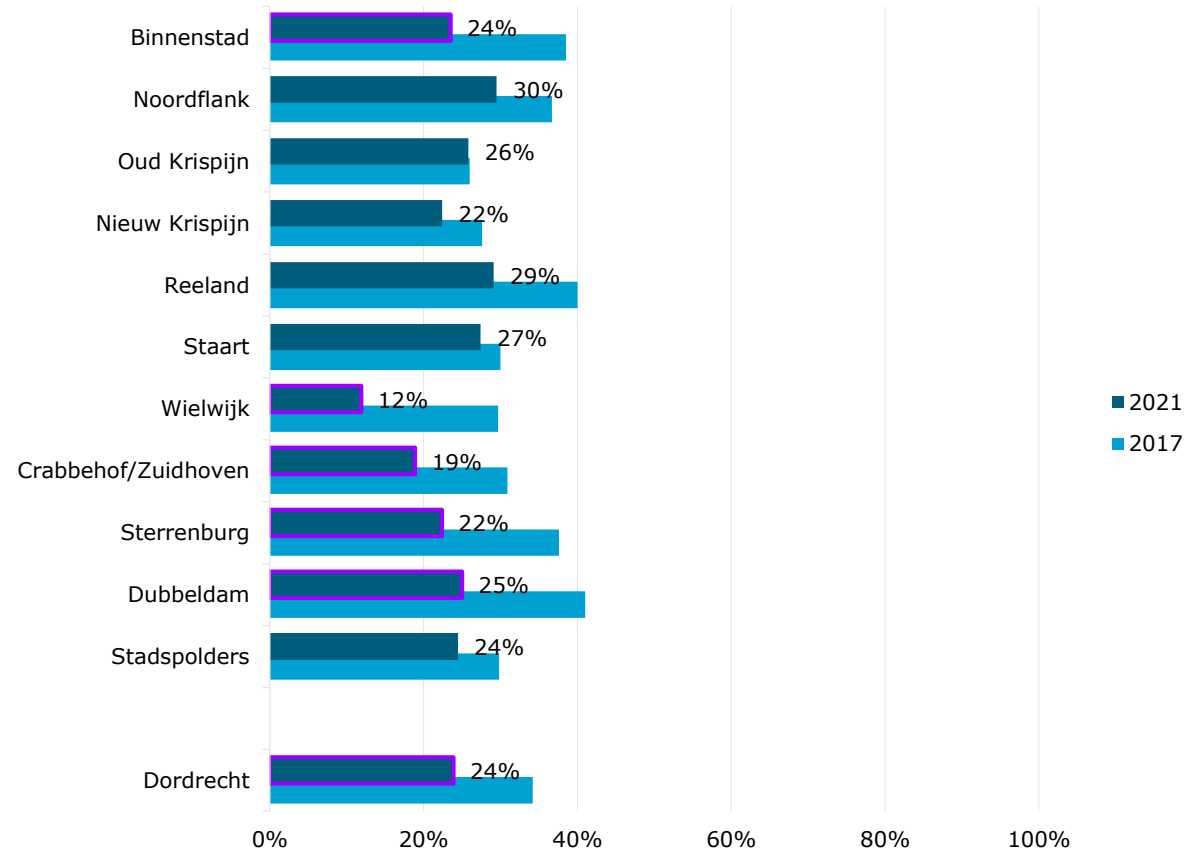
Vrijwilligerswerk

Een kwart van de inwoners van Dordrecht heeft in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan. Dit percentage ligt significant lager dan in 2017, toen 34% aangaf zich vrijwillig te hebben ingezet (zie figuur 4.1). Ook in de wijken Binnenstad, Wielwijk, Crabbehof/Zuidhoven, Sterrenburg en Dubbeldam is de daling significant tussen 2017 en 2021. We verwachten dat de beperkingen tijdens de coronacrisis hier een rol hebben gespeeld. Contacten met anderen werden beperkt en veel sociale activiteiten gingen niet of in aangepaste vorm door. Toch zien we verderop in het [hoofdstuk Effect van de Coronacrisis](#) dat er ook inwoners zijn die aangeven juist meer vrijwilligerswerk te zijn gaan doen tijdens de coronacrisis.

Ook uit landelijke onderzoeken^{1,2} komt naar voren dat Nederlanders tijdens de pandemie over het algemeen minder vrijwilligerswerk deden dan daarvoor. Hoewel we geen exacte vergelijking kunnen maken met deze onderzoeken, zien we wel overal een daling.

- 1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.
 2: Cijfers uit het onderzoek Sociale samenhang en welzijn van het CBS.

4.1 Vrijwilligerswerk gedaan in afgelopen 12 maanden

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Dordrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Dordrechts gemiddelde.

Vrijwillige inzet

Waar doet men vrijwilligerswerk?

De meeste vrijwilligers in Dordrecht zijn actief bij een godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie (24% van de vrijwilligers, niet in figuur), een sportvereniging (23%, niet in figuur) of een zorg/welzijnsorganisatie (15%, niet in figuur).

In tabel 4.1 hebben we het aandeel vrijwilligers ten opzichte van het totaal aantal inwoners in Dordrecht weergegeven. Vergeleken met 2017 zien we dat het percentage vrijwilligers voor vier van de vijf organisaties noemenswaardig kleiner is geworden. Daarnaast zetten de meeste vrijwilligers zich vier jaar geleden in voor een sportvereniging, in 2021 staat de godsdienstige/levensbeschouwelijke organisatie op de eerste plaats.

Tabel 4.1 Top 5 vrijwilligerswerk (%)

	2017	2021
godsdienstige of levensbeschouwelijke organisatie	8	↓ 6
sportvereniging	9	↓ 5
zorg/welzijnsorganisatie	6	↓ 3
goed doel / organisatie met maatschappelijk doel	5	↓ 3
bewonersorganisatie of buurtvereniging	2	2

Toelichting: % van totaal aantal inwoners van Dordrecht. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die 'ja' antwoordden op de vraag 'Heeft u in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan?'.

Pijltjes wijzen op een significante toename ↑ of afname ↓ t.o.v. 2017; als er geen pijltjes staan is er dus geen verschil met 2017.

Vrijwillige inzet

Vrijwillig actief zijn in de eigen buurt

Naast het doen van vrijwilligerswerk kunnen inwoners ook vrijwillig actief zijn in hun eigen buurt. In tegenstelling tot vrijwilligerswerk, hoeft dit niet altijd plaats te vinden in georganiseerd verband. Dit kan ook zijn het helpen van een eenzame buurtbewoner of het schoonhouden van de straat.

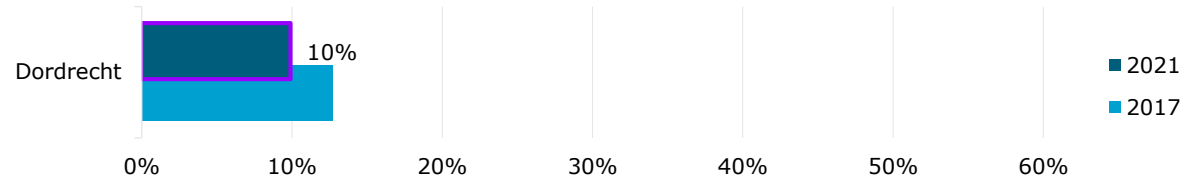
Eén op de tien inwoners van Dordrecht is in de afgelopen 12 maanden vrijwillig actief geweest in de eigen buurt. Net zoals bij vrijwilligerswerk zien we hier een significante daling ten opzichte van 2017. Toen zette 13% zich in voor de eigen buurt. Als we kijken naar de verschillende wijken is er ook in Dubbeldam een significante daling (van 15% in 2017 naar 8% in 2021).

Wat doet men in de buurt?

De helft van de Dordtenaren die actief geweest zijn in hun eigen buurt hebben buurtbewoners geholpen die dat nodig hadden. Bijvoorbeeld door even langs te gaan, boodschappen te doen of toe te zien op de kinderen. Ruim vier op de tien (44%, niet in figuur) hebben schoongemaakt, opgeruimd of groen bijgehouden in de buurt en een kwart (23%, niet in figuur) had contact met de gemeente over de buurt.

Ook hier hebben we deze cijfers afgezet tegen de totale bevolking in Dordrecht (tabel 4.2). Het aandeel Dordtenaren dat zich inzette door het organiseren van een buurtactiviteit is kleiner dan vier jaar geleden.

4.2 Vrijwillig actief geweest in de buurt

Toelichting: **omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Tabel 4.2 Top 5 actief zijn in de buurt (%)

	2017	2021
buurtbewoners helpen die dat nodig hebben	5	5
buurt schoonmaken, opruimen of groen bijhouden	4	4
contact met gemeente over de buurt	2	2
inspraak bij plannen voor de buurt	2	2
buurtactiviteiten georganiseerd	2	↓ 1

Toelichting: % van totaal aantal inwoners van Dordrecht. De vraag is alleen gesteld aan respondenten die 'ja' antwoordden op de vraag 'Bent u in de afgelopen 12 maanden in uw buurt vrijwillig actief geweest?'.

Pijltjes wijzen op een significante toename ↑ of afname ↓ t.o.v. 2017; als er geen pijltjes staan is er dus geen verschil met 2017.

Participatie

Participatie

Inleiding

In dit hoofdstuk kijken we naar participatie, ofwel: meedoen in de samenleving. Het uitgangspunt is dat dit voor iedereen geldt, ongedacht leeftijd, geslacht, beperking enzovoort. Meedoen in de samenleving draagt bij aan meer sociale contacten en eigen kracht. Movisie omschrijft participatie als volgt:

"Het hebben van werk, het volgen van onderwijs, het verrichten van vrijwilligerswerk en betrokken zijn bij leefbaarheid van de eigen omgeving"

In de volgende pagina's behandelen we allereerst de indexscore Participatie. Deze index geeft een algeheel beeld van de mate waarin inwoners van Dordrecht participeren in hun gemeente. Daarna gaan we meer in detail in op enkele aspecten van participatie. Vrijwillige inzet valt eveneens onder participatie maar hebben we in het vorige hoofdstuk al in kaart gebracht.

Inhoudsopgave

- [Indexscore Participatie](#)
- [Lidmaatschap van verenigingen en organisaties](#)
- [Activiteiten binnen en buiten verenigingsverband](#)
- [Sportfrequentie](#)

Klik op een hoofdstuk en ga direct naar...

Participatie

5.1 Index Participatie

Indexscore Participatie

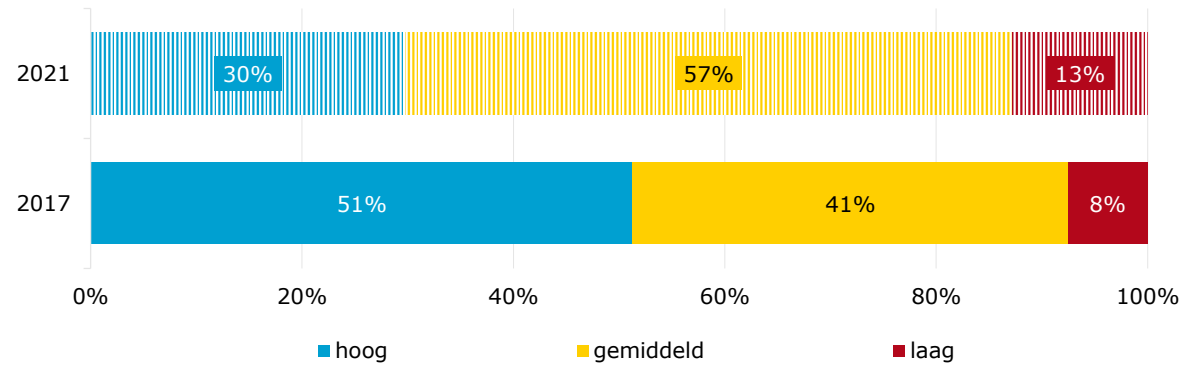
Net als voor Eigen Kracht hebben we een indexscore ontwikkeld die een algeheel beeld geeft van de participatie van inwoners van Dordrecht. Zie figuur 5.1 hiernaast. De indexscore wordt opgebouwd door een aantal onderwerpen samen te nemen, zie het blauwe blok hieronder. De hoogte van de indexscore bepaalt vervolgens in welke groep iemand valt:

<3=laag >3 en <7= gemiddeld >7 =hoog

De gemiddelde score is in 2021 met 5.5 significant lager dan in 2017 (6.8). In figuur 5.1 is dit bijvoorbeeld terug te zien in de toename van 5% van de groep die 'laag' scoort. De groep die 'hoog' scoort, is juist fors kleiner geworden. Dit lijkt een logisch gevolg van de beperkingen door de coronacrisis (zie ook het volgende hoofdstuk).

Ruim zes van de tien Dordtenaren (65%, niet in figuur) hebben betaald werk of volgen een opleiding. Veertien procent volgt een studie of gaat naar school, iets meer dan in 2017.

Op andere plekken in de rapportage zien we hoe de verschillende componenten van de index zich ontwikkelden tussen 2017 en 2021. Drie van de vijf onderdelen wijken significant af van 2017 en leiden tot de daling in de Indexscore Participatie. Dit geldt voor 'activiteiten ondernemen', 'vrijwilligerswerk' en 'subjectieve beleving aantal contacten'.

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

“Ik schrijf voor de wijkkrant”

Inwoner van Dordrecht

Indexscore 'Participatie'

Onderwerpen die gezamenlijk de index bepalen:

- activiteiten ondernemen
- sociaal isolement
- subjectieve beleving aantal contacten
- werk/opleiding
- vrijwilligerswerk

Passieve participatie (zoals niet-actief lidmaatschap van verenigingen of het steunen van organisaties) sluiten we uit, omdat mensen hiervoor niet altijd de deur uit hoeven of in contact hoeven te treden met anderen.

Toelichting: het gaat in dit onderzoek om inwoners van 18 jaar of ouderen die zelfstandig wonen. Een uitgebreide beschrijving van de indexscore vindt u in de bijlage.

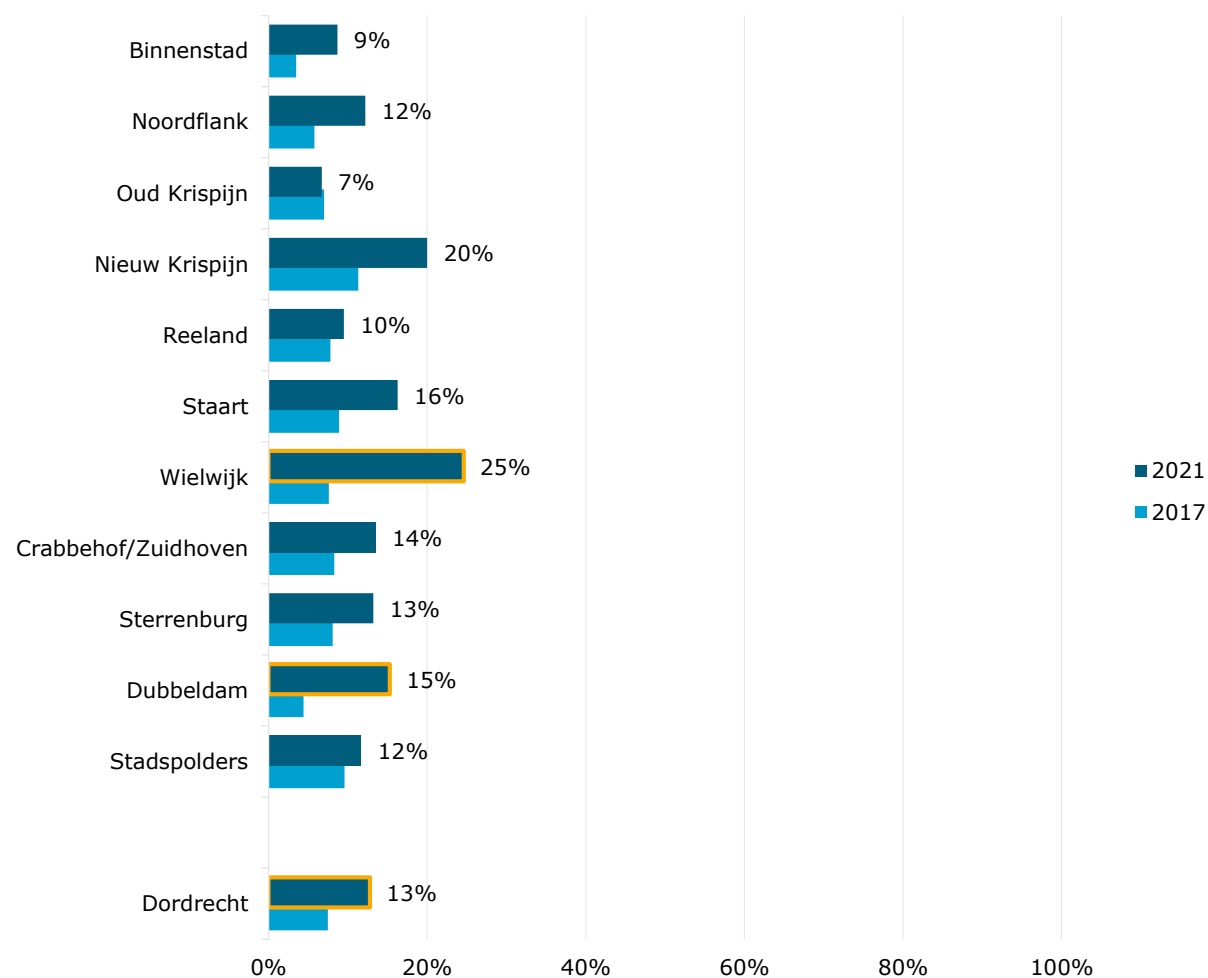
Participatie

5.2 Index: aandeel laag participerende inwoners per wijk

Inwoners die weinig participeren

Voor Dordrecht als geheel en voor de wijken Wielwijk en Dubbeldam is de toename in het aandeel inwoners dat laag participeert significant in vergelijking met 2017. Elders neemt het aandeel ook toe, maar is deze niet significant.

Er zijn verschillende redenen voor het feit dat de participatie in de ene wijk lager ligt dan in de andere. Dit is mede afhankelijk van de samenstelling en kenmerken van de wijk. In de volgende pagina bekijken we de relatie tussen een aantal persoonskenmerken en de mate van participatie.

Toelichting: **Omkaderde staven** in de grafiek wijzen op een significante **toename** of **afname** t.o.v. 2017; als er geen kaders om de staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Wijken met een **omcirkeld percentage** scoren in 2021 significant **boven** of **onder** het gemiddelde van Dordrecht; als er geen omcirkelde percentages staan is er in 2021 dus geen verschil tussen de wijk en het Dordrechts gemiddelde

Participatie

Tabel 5.1 Participatie naar achtergrondkenmerken (%)

Participatie naar ervaren gezondheid, opleiding en leeftijd

In de tabel hiernaast staan de drie achtergrondkenmerken die het meest bepalend zijn voor de mate van participatie van Dordtenaren in volgorde van belangrijkheid. We zien hoe ervaren gezondheid, opleiding en leeftijd samenhangen met de score op de participatie index.

Ervaren gezondheid heeft de grootste invloed op de mate waarin iemand participeert. Hoe beter iemand zijn eigen gezondheid ervaart, hoe meer hij/zij participeert. Van de mensen met een zeer goed ervaren gezondheid heeft 49% een score hoog op de index, tegenover 16% van de Dordtenaren met een (zeer) slechte gezondheid.

Opleiding is de tweede factor van belang. 38% van de Dordtenaren zonder opleiding of met een lage opleiding heeft een lage score op de participatie index. De meeste participatie zien we bij hoogst opgeleiden, 39% van de hbo/wo opgeleiden scoort hoog.

Ook leeftijd heeft invloed op iemands participatie. De 18 tot 34 jarigen participeren het meest (35% heeft een hoge score) en de 65+ers het minst (16% heeft een hoge score).

In tabel 5.1 ziet u alles op een rij:

- Hoe hoger de ervaren gezondheid, hoe meer participatie.
- Hoe hoger de opleiding, hoe meer participatie.
- Hoe jonger, hoe meer participatie.

	score op index Participatie		
	laag	gemiddeld	hoog
gemiddelde Dordrecht	13	57	30
ervaren gezondheid			
zeer goed	3	48	49
goed	9	58	33
gaat wel	20	63	17
(zeer) slecht	42	42	16
opleiding			
geen opleiding/basisonderwijs	38	53	9
vmbo, mavo, mulo, lbo/mbo1	20	63	17
mbo 2, 3 of 4/havo, vwo, hbs, mms	11	59	30
hbo/wo	7	54	39
leeftijd			
18-34 jaar	7	58	35
35-64 jaar	12	56	32
65 jaar en ouder	24	60	16

Participatie

Lidmaatschap vereniging/organisatie

In totaal is 74% van Dordtenaren van 18 jaar en ouder lid van een vereniging/organisatie. Dit is vrijwel gelijk aan 2017. Ook tussen de wijken is er geen verschil met 2017.

In tabel 5.2 hiernaast staat de top 5 meest voorkomende verenigingen/organisaties waar inwoners lid van zijn.

Aan kop staat lidmaatschap bij overige sportaanbieders (naast sportverenigingen), zoals de sportschool. In 2017 was dit onderscheid nog niet gemaakt en zijn derhalve geen cijfers beschikbaar.

Voor het lidmaatschap bij een bibliotheek geldt dat dit sinds 1990 afneemt. In 2018 was nog 10% van de volwassenen lid (Bron: CBS). De cijfers voor Dordrecht liggen in 2021 nog een stuk hoger, maar laten desalniettemin een behoorlijke daling zien ten opzichte van 2017.

Met een daling van 14% ten opzichte van 2017 is het aantal mensen dat aangeeft lid te zijn van een sportvereniging flink gedaald. Landelijk was 22% van de volwassenen eind 2020 lid van een sportvereniging¹. Omdat in 2017 de optie 'overige sportaanbieders' nog niet was opgenomen, is het aannemelijk dat (een deel van de) mensen in plaats daarvan hebben aangegeven lid te zijn van een sportvereniging.

Activiteiten doen

Naast activiteiten in verenigingsverband kunnen mensen ook andere activiteiten samen doen, zoals samen koffie drinken, samen koken of een uitstapje maken. In figuur 5.3 en 5.4 staat hoe actief inwoners binnen en buiten verenigingsverband zijn.

Duidelijk zichtbaar is de afname in activiteiten binnen verenigingsverband vergeleken met 2017. De groep die dit (heel) vaak doet is meer dan gehalveerd, terwijl de groep die dit (bijna) nooit doet, flink gestegen is.

De mate waarin activiteiten buiten verenigingsverband worden ondernomen, is een stuk vergelijkbaarder met 2017. De groep die dit (bijna) nooit doet, is iets groter geworden. Ook hierbij is aannemelijk dat de coronacrisis van invloed is. Het past hierbij dat de impact op activiteiten in verenigingsverband daarbij groter is dan daarbuiten.

1: Dool, R. van den (2021). Sportdeelname en lidmaatschap 2012-2020, factsheet 2021/20. Mulier instituut, Utrecht.

Tabel 5.2 Top 5 lidmaatschap vereniging/organisatie

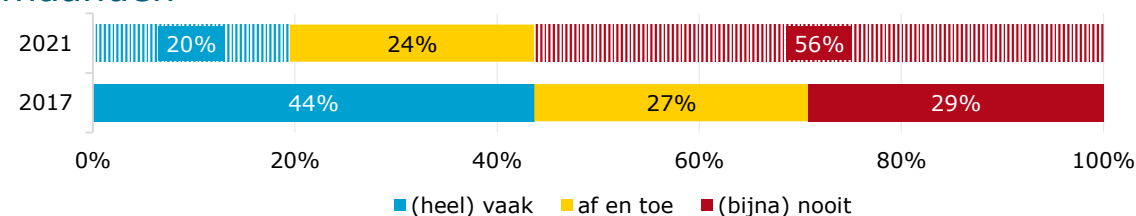
	2017	2021
overige sportaanbieders	-	26
bibliotheek	29	↓ 24
sportvereniging	38	↓ 24
kerk/moskee	23	23
organisatie met maatschappelijk doel	17	17

Toelichting: % van totaal aantal inwoners Dordrecht;

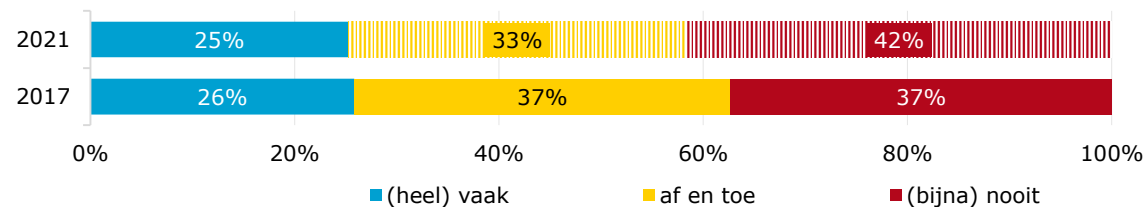
- = niet voorgelegd in 2017

pijltes wijzen op een significante toename ↑ of afname ↓ t.o.v. 2017; als er geen pijltjes staan is er dus geen verschil met 2017

5.3 Activiteiten in verenigingsverband doen: afgelopen 12 maanden

5.4 Activiteiten buiten verenigingsverband doen: afgelopen 12 maanden

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Participatie

5.5 Sportfrequentie in de afgelopen 12 maanden

Sport

In de pagina hiervoor hebben we gezien dat 26% lid is van een 'overige sportaanbieder' (zoals een sportschool) en/of een sportvereniging (24%). Uiteraard sporten mensen ook buiten verenigingsverband.

Figuur 5.5 laat de sportfrequentie van inwoners zien volgens de volgende definitie:

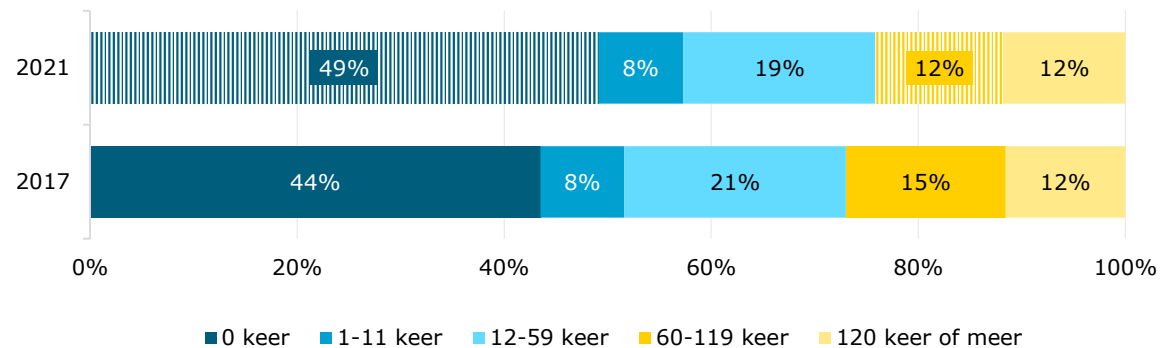
"Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft gedaan volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar het werk of naar de supermarkt. Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend, tellen wel mee."

Uit het onderzoek van het RIVM¹ naar sport- en beweeggedrag in 2020 blijkt dat 30 tot 50 procent van de bevolking aangeeft dat ze tijdens de coronacrisis minder zijn gaan sporten/bewegen.

De sportfrequentie in 2021 Dordrecht is vergelijkbaar met dat van 2017. Bijna de helft van de mensen geeft aan helemaal niet te sporten. Deze groep is met 5% groter geworden. Daarnaast is alleen de groep die aangeeft 5-10 keer per maand (60-119 keer per jaar) te sporten, licht gedaald. Uit deze cijfers is derhalve niet af te leiden dat de coronamaatregelen voor een grote verandering in sportgedrag heeft gezorgd.

Afgezet naar leeftijd blijkt de sportfrequentie af te nemen met de leeftijd. Zo geldt voor 35% van de 18-34 jarigen dat ze nooit sporten. Dit is 47% voor de leeftijdsgroep 35-64 jarigen en 70% voor de groep 65+'ers.

1: Duijvestijn, M. et al. (2021). Sport- en Beweggedrag in 2020. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

Toelichting: **gearceerde staven** in de grafiek wijzen op een significant verschil t.o.v. 2017; als er geen gearceerde staven staan is er dus geen verschil met 2017.

Effect van de Coronacrisis

De invloed van de coronapandemie

We zagen in het vorige hoofdstuk dat de coronacrisis invloed heeft gehad op de participatie mogelijkheden en het gedrag van mensen in Dordrecht. De coronacrisis heeft dus invloed gehad op het sociaal functioneren van mensen.

De impact van de coronaepidemie op de contacten die mensen hadden met de personen uit hun sociale netwerk (familie en vrienden) en het voorkomen van gevoelens van eenzaamheid worden verderop in dit hoofdstuk beschreven.

Invloed op werk

Op het gebied van werk is het beeld niet helemaal duidelijk. Al heeft de helft van de Dordtenaren in de werkzame leeftijd zijn of haar werk behouden; 38% lijkt geen antwoordcategorie te hebben gevonden voor zijn of haar situatie, hetgeen moeilijk verder te duiden is. Wel duidelijk is dat slechts 5% zijn baan is kwijt geraakt, 3% heeft tijdelijk ander werk gevonden en voor 4% is het onzeker op werkgebied.

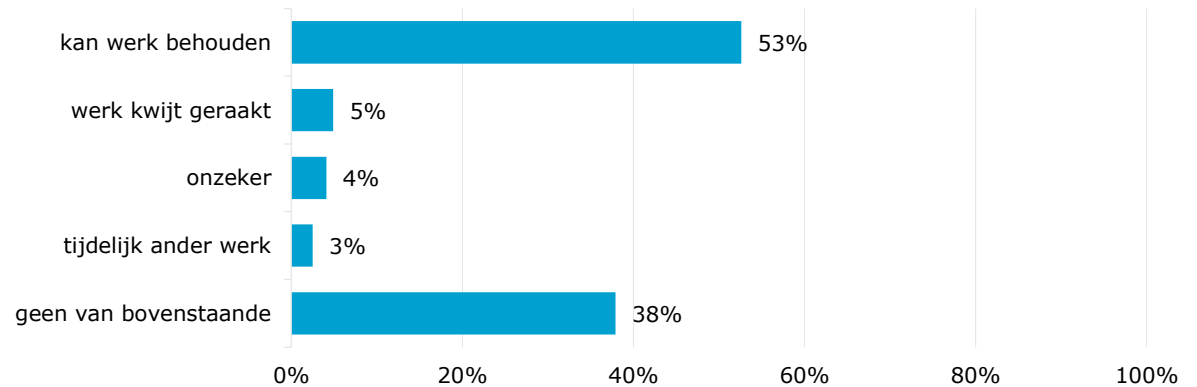
Invloed op financiën

In Dordrecht heeft het grootste deel van de volwassenen in de werkzame leeftijd geen verandering meegemaakt in hun financiën tijdens de coronacrisis (77%). Voor één op de zes (16%) gold dat hun financiën verslechterden door de coronacrisis. Er is ook een klein deel dat aangaf dat hun financiën verbeterden (7%). De binnenstad is op die laatste categorie een uitzondering, voor 14% van de inwoners verbeterde de financiële situatie.

Het Sociaal Cultureel Planbureau¹ constateert in een onderzoek over de effecten van de coronacrisis dat een verslechtering van de financiële situatie vooral voorkomt bij mensen die al een laag inkomen hadden. Dit effect zien we ook in Dordrecht terug. Onder Dordtenaren die hun inkomen typeren als minimuminkomen/bijstandsniveau verslechterde bij 31% hun inkomen. Bij degenen die hun spaargeld moesten aanspreken of schulden moeten maken, zag 45% hun financiële positie verslechteren door de coronacrisis.

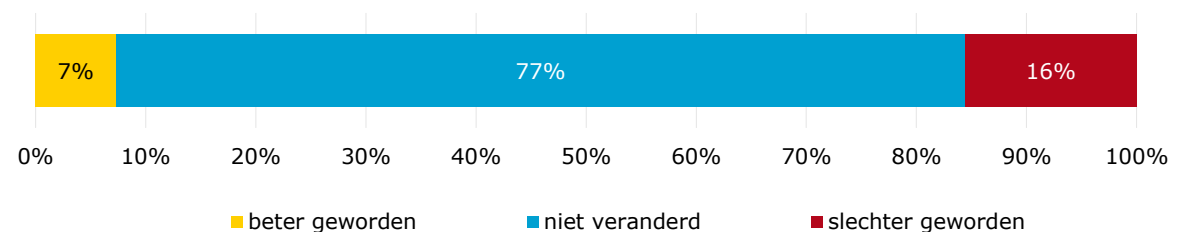
1: SCP (2021). Een jaar met corona. Ontwikkelingen in de maatschappelijke gevolgen van corona. Den Haag: SCP.

6.1 Invloed op werk

Toelichting: % van werkzame inwoners in Dordrecht van 18-68 jaar, meerdere antwoorden mogelijk

6.2 Invloed op financiën

Toelichting: % van werkzame inwoners in Dordrecht van 18-68 jaar

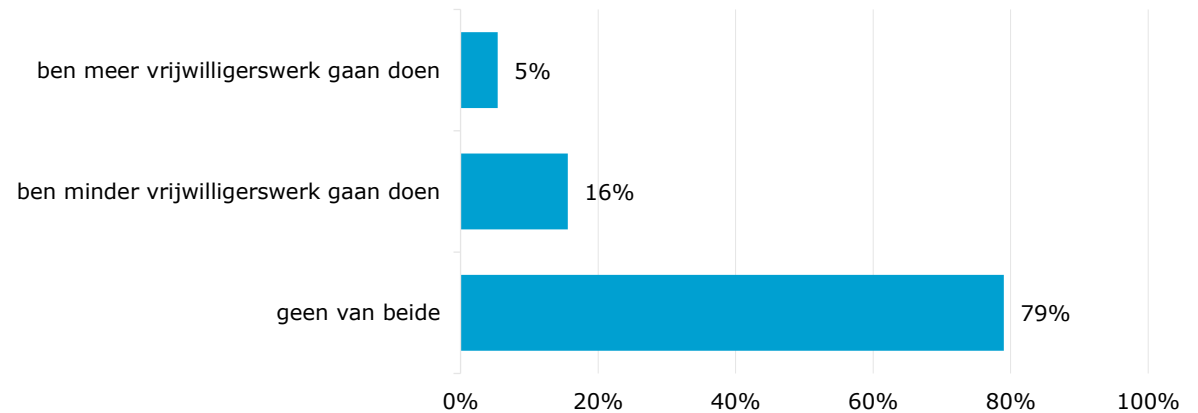

Vrijwillige inzet tijdens de coronacrisis

Sinds het uitbreken van de pandemie heeft de overheid ons in meer of mindere mate beperkingen opgelegd met betrekking tot sociale activiteiten en het ontmoeten van andere mensen. De mogelijkheden voor het doen van vrijwilligerswerk werden hierdoor kleiner. Aan de andere kant hielden sommigen juist meer vrije tijd over door het wegvallen van bestaande activiteiten of werk. Hoe heeft de coronacrisis invloed gehad op de vrijwillige inzet van Dordtenaren?

Eén op de vijf inwoners (16%) zegt door het uitbreken van de coronacrisis minder vrijwilligerswerk te hebben gedaan dan normaal. Daar tegenover staat 5% die aangeeft juist méér vrijwilligerswerk te zijn gaan doen door de epidemie. De reden hiervoor is niet uitgevraagd in dit onderzoek, maar wellicht hadden zij meer tijd om zich vrijwillig in te zetten of waren ze meer gemotiveerd. Voor acht van de tien inwoners heeft de coronacrisis geen invloed gehad op de hoeveelheid vrijwilligerswerk die zij verrichtten.

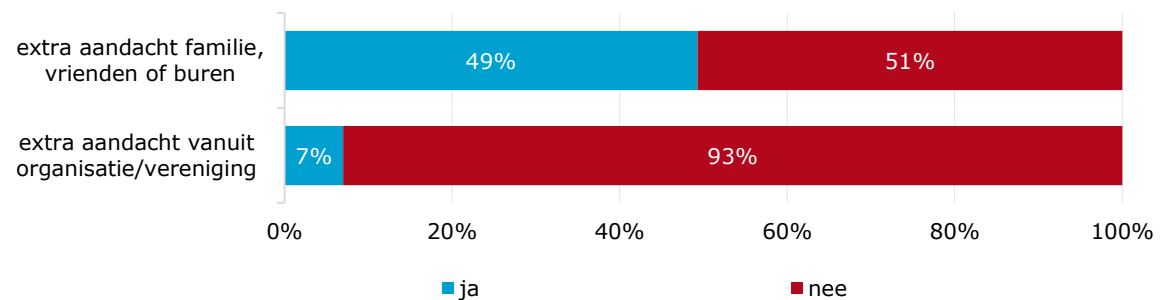
6.3 Vrijwilligerswerk in de coronacrisis

Extra aandacht voor anderen

Tijdens de coronacrisis ontstonden er groepen mensen die meer aandacht of hulp nodig hadden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om mensen die besmet raakten met het virus of in sociaal isolement raakten. Nieuwe initiatieven om kwetsbaren te helpen werden opgericht. De helft van de Dordtenaren geeft aan familie, vrienden of burens te hebben geholpen die extra hulp of aandacht nodig hadden door de coronacrisis. Eén op de twaalf heeft zich vanuit een organisatie of vereniging vrijwillig ingezet voor mensen die extra hulp of aandacht nodig hadden.

6.4 Extra aandacht voor anderen in de coronacrisis

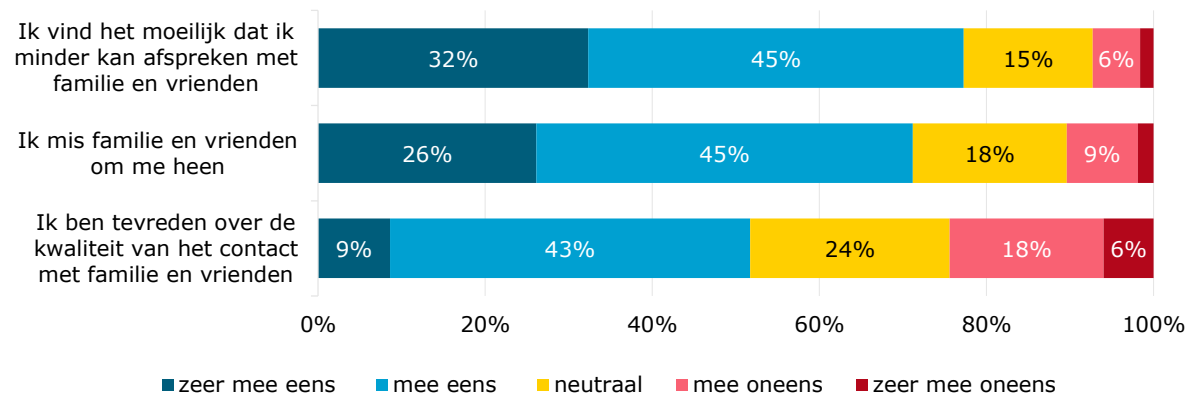
Sociale contacten tijdens de coronacrisis

Tijdens de coronacrisis zijn er minder mogelijkheden (geweest) om familie en vrienden te ontmoeten. In hoeverre hebben Dordtenaren hier moeite mee?

Driekwart (32% + 45%) vond het moeilijk dat hij minder kan afspreken met familie en vrienden, 32% vindt dit zelfs heel moeilijk (figuur 6.5). Daarnaast zegt 71% familie en vrienden om zich heen te missen. Toch is de helft (43% + 9%) tevreden over de kwaliteit van het contact met de mensen om zich heen; 24% (18% + 6%) is hier echter niet tevreden over.

We kunnen hieruit concluderen dat een groot deel van de Dordtenaren moeite heeft (gehad) met de beperking van sociale contacten. Een kleine groep ondervindt (of ondervond) weinig problemen.

6.5 Stellingen over contact tijdens coronacrisis

Eenzaamheid tijdens de coronacrisis

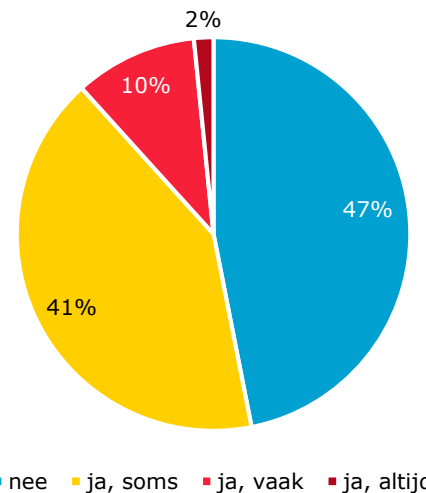
De helft van de inwoners heeft zich in de afgelopen 12 maanden eenzaam gevoeld (figuur 6.6). Vier op de tien gaven aan zich soms eenzaam te voelen, 10% voelde zich vaak eenzaam en een enkeling (2%) altijd.

In figuur 6.7 zien we welke rol de coronacrisis hierbij heeft gespeeld. Vier op de tien (41%) zeggen zich vaker eenzaam te voelen door de crisis. Een kleine groep van 4% voelt zich juist minder eenzaam. Voor de meerderheid (55%) maakt het geen verschil. Jongeren van 18 t/m 34 jaar geven significant vaker aan zich vaker eenzaam te voelen door de coronacrisis (55%). Dit is in lijn met bevindingen van I&O Research.¹ Het gemis aan contacten op school en met vrienden, het gebrek aan activiteiten en het missen van een perspectief zorgen voor gevoelens van eenzaamheid onder jongeren.²

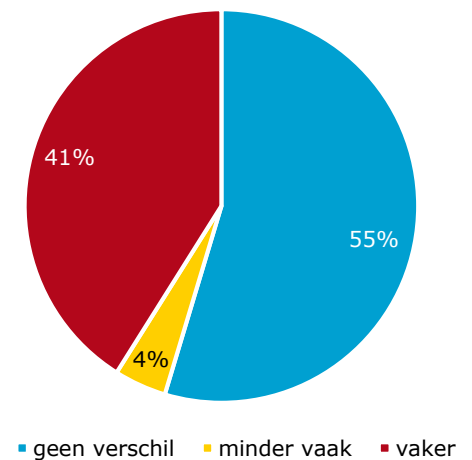
1: <https://www.ioresearch.nl/actueel/veel-jongeren-voelen-zich-nu-slechter-dan-voor-coronacrisis>

2: <https://www.movisie.nl/artikel/eenzaamheid-onder-jongeren-tijdens-coronacrisis>

6.6 Eenzaam gevoeld in afgelopen 12 maanden

6.7 Vaker eenzaam door coronacrisis?

Bijlage 1 Tabellen

Kernindicatoren Monitor Sociaal

B.1a Aandeel inwoners van Dordrecht dat... is/heeft (in %)

	Binnenstad		Noordflank		Oud Krispijn		Nieuw Krispijn		Reeland		Staat		Dordrecht		regio	
	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021
lid vereniging	77	79	78	78	76	66	65	60	76	80	58	68	75	74	76	77
onvoldoende sociale contacten ^a	6	↑ 31	12	↑ 27	9	↑ 29	15	23	10	↑ 35	11	↑ 32	9	↑ 30	8	↑ 29
sociaal geïsoleerd	6	12	10	14	5	12	13	8	7	10	13	12	9	10	8	↑ 10
mantelzorger ^b	20	18	30	↓ 17	15	21	30	22	26	21	19	13	24	22	25	↓ 22
mantelzorger bekend met ondersteuning ^b	46	63	60	54	46	57	36	50	51	56	59	63	56	62	46	↑ 63
mantelzorger die zich overbelast voelt ^{b c}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	2
vrijwilliger	39	↓ 24	37	30	26	26	28	22	40	29	30	27	34	↓ 24	36	↓ 25
actief in de buurt	16	14	20	13	9	9	10	14	13	8	12	11	13	↓ 10	13	↓ 11
weinig eigen kracht (o.b.v. indexscore)	6	3	2	8	3	9	11	16	6	3	6	4	5	5	5	6
nauwelijks participeert (o.b.v. indexscore)	4	9	6	12	7	7	11	20	8	10	9	16	8	↑ 13	6	↑ 14

^a in 2021 is de vraagstelling iets aangepast: 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had?

^b mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

^c vanwege het beperkte aantal respondenten kunnen we geen uitsplitsing maken op wijkniveau

Toelichting: ↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting
dikgedrukte cijfers zijn significant hoger of lager dan het totaal in Dordrecht in hetzelfde jaar

Kernindicatoren Monitor Sociaal

B.1b Aandeel inwoners van Dordrecht dat... is/heeft (in %)

	Wielwijk		Crabbehof/ Zuidhoven		Sterrenburg		Dubbeldam		Stadspolders		Dordrecht		regio	
	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021
lid vereniging	65	68	67	71	78	74	81	81	77	74	75	74	76	77
onvoldoende sociale contacten ^a	14	↑ 39	9	↑ 34	11	↑ 26	6	↑ 30	7	↑ 28	9	↑ 30	8	↑ 29
sociaal geïsoleerd	9	15	14	10	11	9	6	8	9	7	9	10	8	↑ 10
mantelzorgers ^b	18	13	18	18	29	26	25	27	23	26	24	22	25	↓ 22
mantelzorgers bekend met ondersteuning ^b	55	60	52	50	69	81	65	65	49	52	56	62	46	↑ 63
mantelzorgers die zich overbelast voelt ^{b,c}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	2
vrijwilliger	30	↓ 12	31	↓ 19	38	↓ 22	41	↓ 25	30	24	34	↓ 24	36	↓ 25
actief in de buurt	9	7	11	9	15	12	15	↓ 8	9	9	13	↓ 10	13	↓ 11
weinig eigen kracht (o.b.v. indexscore)	9	11	11	8	3	2	3	3	3	5	5	5	5	6
nauwelijks participeert (o.b.v. indexscore)	8	↑ 25	8	14	8	13	4	↑ 15	10	12	8	↑ 13	6	↑ 14

^a in 2021 is de vraagstelling iets aangepast: 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had?

^b mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

^c vanwege het beperkte aantal respondenten kunnen we geen uitsplitsing maken op wijkniveau

Toelichting: ↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting
dikgedrukte cijfers zijn significant hoger of lager dan het totaal in Dordrecht in hetzelfde jaar

Professionele hulp

B.2 Professionele hulp kunnen vinden indien nodig (in %)

	2017	2019	2021
psychische problemen	75	↓ 65	↑ 76
vinden van werk	73	76	72
lichamelijke beperkingen	67	↓ 52	↑ 70
huiselijk geweld	.	53	↑ 64
kindermishandeling	.	54	↑ 63
vinden van huisvesting	.	59	61
schulden	55	↓ 43	↑ 56
ontmoeten van/contact met mensen	54	57	56
moeite met rondkomen/geldzorgen	.	40	↑ 55
relatieproblemen	.	.	52
opvoedondersteuning	45	40	↑ 51
echtscheiding	44	↓ 36	↑ 51
eenzaamheid	.	.	50
mantelzorgondersteuning	45	41	↑ 49

Toelichting: . = niet gevraagd in betreffende meting

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

In het rapport worden in de tekst bij figuur 1.6 de cijfers uit de jaren 2017 en 2021 met elkaar vergeleken. De reden hiervoor is dat de cijfers uit de tussenmeting uit 2019 (net als die in 2015) consistent en onverklaarbaar veel lager liggen dan die in de grote metingen. Omdat het hier een patroon betreft kiezen we er in dit geval voor om uitsluitend de cijfers uit de grote metingen met elkaar te vergelijken in de tekst. Voor de volledigheid nemen we hier in de bijlage wel de cijfers op uit de tussenmeting van 2019. De pijltjes voor 2021 hebben betrekking op de vergelijking met 2019 en gaan niet op voor de vergelijking met 2017 zoals gepresenteerd in de tekst bij figuur 1.6.

Bekendheid voorzieningen

B.3 Bekendheid voorzieningen totaal (in %)

	2017			2019			2021		
	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend
Bureau Slachtofferhulp	68	44	24	↑ 75	43	32	↓ 68	45	23
Sociale Dienst Drechtsteden	65	40	25	↑ 70	35	35	66	39	27
Sociaal Wijkteam	.	.	.	65	39	26	66	46	20
Veilig Thuis	30	19	11	↑ 40	25	15	↑ 48	29	19
Schuldphulpmaatje	.	.	.	35	23	12	38	29	9
MEE Mantelzorg	36	26	10
Stichting Leergeld	27	16	11	31	16	15	35	22	13
Thuisadministratie	.	.	.	29	21	8	32	25	7
Meldpunt Zorg en Overlast	26	20	6	29	22	7	31	22	9
Buurtwerk	.	.	.	42	28	14	↓ 30	22	8
onafhankelijke cliëntondersteuning	.	.	.	13	8	5	↑ 29	20	9
Ouder Kind coaches	16	10	6	↑ 33	18	15	↓ 27	17	10
Advies- en meldpunt Jeugd	.	.	.	43	34	9	↓ 25	17	8
Sociaal Raadslieden	21	14	7	↑ 26	15	11	24	16	8
Financieel Hulphuis	.	.	.	27	19	8	↓ 21	15	6
Vogelnest	20	14	6
Jongerenwerk	14	10	4	↑ 24	17	7	↓ 19	14	5
Vrijwilligersondersteuning Inzet078!	.	.	.	15	11	4	15	11	4
Stichting Present	.	.	.	18	8	10	15	8	7
Hulplijn Licht voor Dordt	14	9	5
Netwerk Dordtse Helden	.	.	.	16	12	4	14	11	3
GeldenzoDordt.nl	.	.	.	14	10	4	12	9	3
Wehelpen.nl	.	.	.	11	8	3	11	8	3
Adviespunt Scheiden, Kind en Ouderschap	10	8	2
Toppie Dordrecht	.	.	.	9	6	3	9	6	3
Stichting Anders	.	.	.	14	9	5	↓ 9	6	3
Stichting4hetleven	.	.	.	11	7	4	8	5	3

Toelichting: de kolom 'totaal bekend' is een optelling van de kolommen 'beetje bekend' en 'goed bekend' ; . = niet gevraagd in betreffende meting

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting; er is enkel getoetst voor de totale bekendheid (kolom 'totaal bekend')

In het rapport worden in de tekst bij figuur 1.7 de cijfers uit de jaren 2017 en 2021 met elkaar vergeleken. De reden hiervoor is dat de cijfers uit de tussenmeting uit 2019 (net als die in 2015) consistent en onverklaarbaar veel hoger of lager liggen dan die in de grote metingen. Omdat het hier een patroon betreft kiezen we er in dit geval voor om uitsluitend de cijfers uit de grote metingen met elkaar te vergelijken in de tekst. Voor de volledigheid nemen we hier in de bijlage wel de cijfers op uit de tussenmeting van 2019. De pijltjes voor 2021 hebben betrekking op de vergelijking met 2019 en gaan niet op voor de vergelijking met 2017 zoals gepresenteerd in de tekst bij figuur 1.7.

Bekendheid voorzieningen

B.4 Bekendheid voorzieningen, % van de doelgroep

	2017			2019			2021		
	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend	totaal bekend	beetje bekend	goed bekend
% van ouders met kinderen van 0 tot 23 jaar									
Jongerenwerk	15	10	5	↑ 26	15	11	20	15	5
Advies- en meldpunt Jeugd	.	.	.	41	31	10	34	22	12
Stichting Leergeld	39	23	16	46	23	23	50	33	17
Ouder Kind Coaches	26	15	11	↑ 47	22	25	49	28	21
% van ouders met kinderen van 0 tot 18 jaar									
Jongerenwerk	16	10	6	↑ 29	16	13	21	16	5
Advies- en meldpunt Jeugd	.	.	.	39	28	11	35	23	12
Stichting Leergeld	38	21	17	48	24	24	51	33	18
Ouder Kind Coaches	28	15	13	↑ 50	23	27	51	30	21

Toelichting: de kolom 'totaal bekend' is een optelling van de kolommen 'beetje bekend' en 'goed bekend'

. = niet gevraagd in betreffende meting

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting; er is enkel getoetst voor de totale bekendheid (kolom 'totaal bekend')

Bekendheid voorzieningen

B.5 Bekendheid mantelzorgondersteuning, % van mantelzorgers ^a

	2017	2019	2021		
			totaal bekend	beetje bekend	goed bekend
respijtzorg	37	23	66	39	27
dag van de mantelzorg	49	54	62	30	32
Helpende Handen	42	36	59	35	24
Regelmaatjes van MEE Plus	39	21	49	28	21
mantelzorgwaardering	.	39	48	23	25
persoonlijke ondersteuning van MEE Plus	.	21	45	29	16
vervangende mantelzorg aan huis	.	.	43	29	14
dementieconsulente	28	23	40	23	17
logeerzorg	.	18	37	22	15
mantelzorgmagazine/krant	17	19	36	17	19
mantelzorgparkeerregeling	.	.	27	12	15
cursus 'Zorg de baas'	14	8	26	18	8
www.helpmijzorgen.nl	.	.	21	14	7

^a mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

. = niet gevraagd in betreffende meting

Toelichting: in 2021 is de antwoordcategorie 'ja, bekend' opgesplitst in de categorieën 'ja, beetje bekend' en 'ja, goed bekend'.

De kolom 'totaal bekend' is een optelling van de kolommen 'beetje bekend' en 'goed bekend'.

Omdat de antwoordcategorieën in 2021 niet gelijk zijn aan 2017 en 2019 wordt in de tabel geen vergelijking gemaakt met voorgaande metingen.

Kernindicatoren per gemeente

B.6 Aandeel inwoners dat... is/heeft (in %)

	Alblasserdam		Dordrecht		Hardinxveld-Giessendam		Hendrik-Ido-Ambacht		Papendrecht		Sliedrecht		Zwijndrecht		regio	
	2017	2021	2017	2021	2017 ^a	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021	2017	2021
lid vereniging	82	80	75	74	-	86	77	80	75	76	79	↑ 85	74	75	76	77
onvoldoende sociale contacten ^b	6	↑ 28	9	↑ 30	-	22	5	↑ 30	6	↑ 30	7	↑ 27	8	↑ 29	8	↑ 29
sociaal geïsoleerd	6	9	9	10	-	7	5	7	6	↑ 10	9	11	9	10	8	↑ 10
mantelzorger ^c	27	↓ 21	24	22	-	19	25	24	24	20	27	22	25	22	25	↓ 22
mantelzorger bekend met ondersteuning ^c	48	↑ 64	56	62	-	70	50	56	61	65	56	69	53	62	46	↑ 63
mantelzorger die zich overbelast voelt ^c	4	2	3	3	-	1	5	3	4	↓ 1	6	2	4	3	3	2
vrijwilliger	41	↓ 28	34	↓ 24	-	34	36	↓ 24	37	↓ 23	43	↓ 30	34	↓ 23	36	↓ 25
actief in de buurt	16	12	13	↓ 10	-	13	12	15	12	11	13	10	14	↓ 9	13	↓ 11
weinig eigen kracht (o.b.v. indexscore)	3	6	5	5	-	5	3	4	5	↑ 8	5	7	7	8	5	6
nauwelijks participeert (o.b.v. indexscore)	6	↑ 16	8	↑ 13	-	11	4	↑ 11	5	↑ 17	5	↑ 13	7	↑ 16	6	↑ 14

^a voor Hardinxveld-Giessendam zijn geen cijfers uit 2017 beschikbaar

^b in 2021 is de vraagstelling iets aangepast: 2017: Vindt u dat u voldoende contacten met andere mensen hebt?

2021: Vindt u dat u in de afgelopen 12 maanden voldoende contacten met andere mensen had?

^c mantelzorgers die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden zorgen

Toelichting: ↑ = significante toename t.o.v. vorige meting; ↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

Bijlage 2

Verantwoording onderzoek

Methode, steekproef en respons

Methode

Het onderzoek is uitgevoerd via een online vragenlijst. Geselecteerde inwoners kregen per brief het verzoek om aan het onderzoek deel te nemen en de vragenlijst op internet in te vullen. Indien gewenst konden zij een schriftelijke vragenlijst opvragen.

Steekproef

De steekproef bestaat uit inwoners van Dordrecht van 18 jaar en ouder, die niet in een verzorgingshuis of andere instelling wonen. De tabel hieronder geeft per wijk het aantal verstuurde enquêtes en de respons weer.

	verstuurde enquêtes (aantal)	respons (aantal)	respons (%)
Binnenstad	450	141	31
Noordflank	450	127	28
Oud Krispijn	450	111	25
Nieuw Krispijn	450	112	25
Reeland	450	143	32
Staart	450	118	26
Wielwijk	450	116	26
Crabbehof/Zuidhoven	450	123	27
Sterrenburg	450	159	35
Dubbeldam	450	167	37
Stadspolders	450	160	36
Dordrecht	4.950	1.477	30

Het databestand is herwogen naar wijk en leeftijd.^a

Veldwerkperiode

april en mei 2021

^a In 2017 was er een Drechtsteden-brede wegging, waardoor cijfers licht kunnen afwijken van die in de rapportage uit 2017.

Achtergrondkenmerken

Achtergrondkenmerken respondenten

De tabellen hieronder laten zien hoe de groep respondenten er uitziet op de kenmerken leeftijd, opleidingsniveau en huishoudinkomen.^a

leeftijd	%
18-34 jaar	20
35-44 jaar	13
45-54 jaar	12
55-64 jaar	18
65+ jaar	37

opleidingsniveau	%
geen opleiding / basisonderwijs	10
vmbo, mavo, mulo, lbo/mbo 1	27
mbo 2, 3 of 4 / havo, vwo, hbs, mms	28
hbo / wo	35

huishoudinkomen (zelf gerapporteerd)	%
minimuminkomen / bijstandsniveau	20
tussen minimum en modaal	30
modaal (ca. € 35.000 bruto)	23
1,5x tot 2x modaal	18
meer dan 2x modaal	9

^a De cijfers zijn ongewogen.

Betrouwbaarheid

Betrouwbaarheidsmarges

In steekproefonderzoek heb je te maken met betrouwbaarheidsmarges, omdat niet alle personen in de doelgroep bevroegd zijn of meegedaan hebben. Een betrouwbaarheidsmarge rond een onderzoeksuitkomst is kleiner naarmate het aantal respondenten in het onderzoek groter is. Daarnaast is de betrouwbaarheidsmarge afhankelijk van het gemeten percentage.

De tabel hiernaast geeft als voorbeeld de betrouwbaarheidsmarges voor een uitkomst van 50% en ter illustratie ook voor een uitkomst van 10% of 90%. Er hebben bijna 1.500 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. Wanneer 50% van hen een bepaalde mening heeft, dan bedraagt de marge $\pm 3\%$ en kunnen we met 95% zekerheid zeggen dat dit percentage in werkelijkheid (onder de totale doelgroep) zal liggen tussen de 47% en 53%.

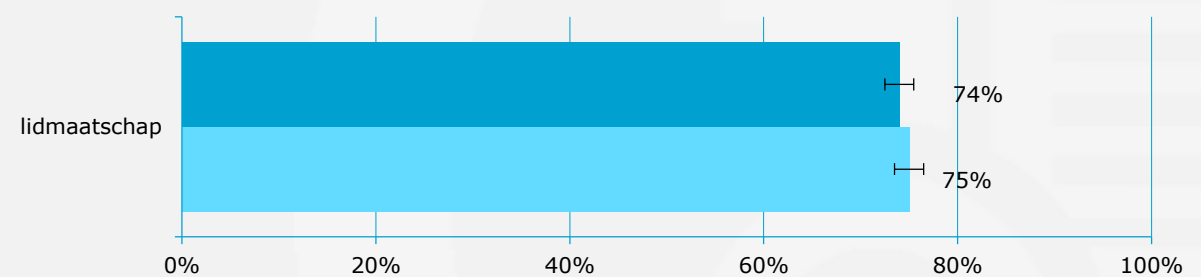
bij een respons van:	is 10% eigenlijk:	is 50% eigenlijk:	is 90% eigenlijk:
50	10% \pm 8%	50% \pm 14%	90% \pm 8%
100	10% \pm 6%	50% \pm 9%	90% \pm 6%
250	10% \pm 4%	50% \pm 6%	90% \pm 4%
500	10% \pm 3%	50% \pm 4%	90% \pm 3%
750	10% \pm 2%	50% \pm 4%	90% \pm 2%
1.000	10% \pm 2%	50% \pm 3%	90% \pm 2%
1.500 (totaal)	10% \pm 2%	50% \pm 3%	90% \pm 2%

95%-betrouwbaarheidsmarges gemeten %

Wanneer is er sprake van een significant verschil tussen 2017 en 2021?

Om te toetsen of verschillen in percentages veroorzaakt zijn door het toevalskarakter van de steekproef of dat er werkelijk een verschil is, zijn ook weer de betrouwbaarheidsmarges van belang. Een percentage van de meting uit 2021 verschilt pas significant van het percentage uit de meting van 2017 als het hoger of lager is dan het betrouwbaarheidsmarge dat om de uitkomsten van de jaren heen ligt.

Bijvoorbeeld: in 2017 is 75% van de inwoners lid van een vereniging. Dit moet, gezien de betrouwbaarheidsmarges, gelezen worden als 73% à 77%. De uitkomst voor 2021 is 74%, wat gelezen moet worden als 72% à 76%. Beide betrouwbaarheidsmarges overlappen elkaar (zie de streepjes rond de balken in de figuur hiernaast). Er is dus géén sprake van een significant verschil. Als we in de rapportage spreken over verschillen zijn dit altijd significante verschillen.

Indexen & regressieanalyse

Indexen

Op basis van de resultaten van het onderzoek hebben we twee indexen opgesteld: 'Eigen Kracht' en 'Participatie'. Hieronder laten we zien uit welke variabelen de twee indexen zijn opgebouwd. Voor elke variabele hebben we zogenaamde standaard scores berekend. Deze scores zijn opgeteld en omgerekend tot een schaal van 0 tot 10. Deze scores zijn tot slot voor beide indexen ingedeeld in drie categorieën (laag-gemiddeld-hoog).

variabelen in index Eigen kracht	toelichting
belemmering door beperking of ziekte	mate waarin men wordt belemmerd door een ziekte, aandoening of beperking in verschillende situaties
begrijpen van brieven en formulieren	mate waarin men moeite heeft met het begrijpen van brieven van officiële instanties en het invullen van formulieren
omgaan met problemen	mate waarin men kan omgaan met onverwachte problemen en in staat is om problemen op te lossen
financiële gezinssituatie	hoe is de huidige financiële situatie van het gezin of huishouden
weg vinden naar instanties	weet men waar men terecht kan voor professionele hulp op verschillende gebieden indien nodig

variabelen in index Participatie	toelichting
ondernemen van activiteiten	mate waarin men activiteiten in en buiten verenigingsverband onderneemt
sociaal isolement	mate waarin men contacten heeft met andere mensen
beleving aantal sociale contacten	mate waarin men zelf vindt of men voldoende contacten met andere mensen heeft
werk of opleiding	heeft men betaald werk of een eigen bedrijf of volgt men een studie
vrijwilligerswerk	heeft men in de afgelopen 12 maanden vrijwilligerswerk gedaan

Regressieanalyse

Regressieanalyse is een analyse van de data om te kijken of een bepaalde variabele invloed heeft op een andere variabele (of samengestelde index van variabelen). Ook kan bij regressieanalyse getoetst worden of dit een positieve of een negatieve invloed is. Het voordeel van regressieanalyse is dat je ook het effect van meerdere variabelen kan meten. Het kan dan zijn dat sommige variabelen relatief gezien minder van invloed zijn omdat er één andere belangrijke variabele is die veel invloed heeft. Bijvoorbeeld leeftijd en gezondheid. Apart kunnen beiden belangrijk zijn, maar neem je deze samen in een analyse dan zien we dat gezondheid de belangrijkste invloed heeft (leeftijd hangt namelijk ook samen met gezondheid; een hogere leeftijd gaat vaak samen met een minder goede gezondheid).

Over ons

Over het OCD

Partner voor bestuur en beleid! Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar **078 770 3905** of te mailen naar ocd@drechtsteden.nl.

Auteurs

K.F.J. (Kristel) Kuijstermans-Lambregts

E.L. (Liesbeth) Heering

I.A.C. (Ingrid) Soffers

W.P. (Willem Paul) Peters

W. (Wanda) van den Boogaard

M.J. (Michel) Borst

Klik hier!
Ga naar
onze website

Colofon

Monitor Sociaal 2021

Dordrecht

Onderzoekcentrum Drechtsteden

Juli 2022

Adres

Industrieweg 11
3361 HJ Sliedrecht

Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Telefoon

078 770 3905

Website

onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Onderzoekcentrum
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid